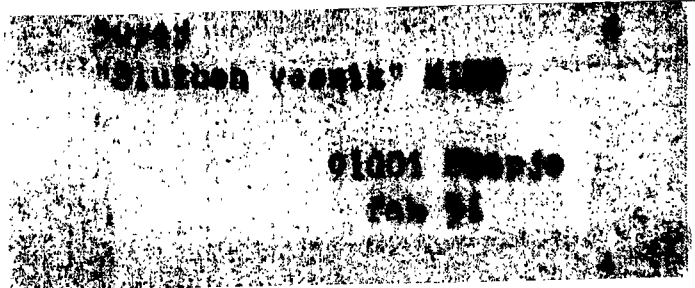

СЛУЖБ

СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕД

„СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СФРЈ“ излази у издању на српскохрватском, односно хрватскохрватском, словеначком, македонском, албанском и мађарском језику. – Огласи по тарифи. – Жиро-рачун код Службе друштвеног књиговодства 60802-603-21943

Петак, 12. јул 1991.

БЕОГРАД

БРОЈ 53

ГОД. XLVII

Цена овом броју је 34 динара. – Аконтација претплате за 1991. годину износи 1.800 динара. – Рок за рекламације 15 дана. – Редакција: Улица Јована Ристића бр. 1. Пошт. факс 226. – Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба претплате 651-732; Телекс 11756; Телефакс 651-482

528.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МЕРНИМ ЈЕДИНИЦАМА И МЕРИЛИМА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о мерним јединицама и мерилима, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1387
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МЕРНИМ ЈЕДИНИЦАМА И МЕРИЛИМА

Члан 1.

У Закону о мерним јединицама и мерилима („Службени лист СФРЈ“, бр. 9/84, 59/86, 20/89 и 9/90) у члану 5. став 2. речи: „Органи, организације, заједнице“ замењују се речима: „Предузећа и друга правна лица, органи, организације“.

Члан 2.

У члану 27. став 3. речи: „обавила организација удруженог рада или друга самоуправна организација или јединица којој“ замењују се речима: „обавило предузеће или друго правно лице коме“.

Члан 3.

У члану 28. став 1. после речи: „састава“ додају се речи: „који се употребљавају за преглед мерила и за проверавање мерних метода“.

У ставу 3. речи: „за одређене намене“ замењују се речима: „из става 1. овог члана“.

Члан 4.

У члану 30. после речи: „мерила“ зарез се замењује речју: „и“, а речи: „и за утврђивање карактеристика материјала“ бришу се.

Члан 5.

Члан 33. мења се и гласи:
„Директор Завода прописује метролошке услове које мерила одређене врсте морају да испуњавају у погледу

метролошких својстава и даје метролошка упутства којима се одређују начин и мерне методе за преглед мерила.“

Члан 6.

После члана 33. додаје се нови члан 33а, који гласи:

„Члан 33а.

У Заводу се образују стручне комисије за поједине области метрологије, које дају мишљења, примедбе и предлоге директору Завода на нацрте и предлоге прописа који се доносе на основу члана 33. овог закона, као и на основу члана 23. став 2, члана 24. став 2, члана 25. став 2, члана 28. став 3, члана 46. став 2. и члана 57. став 2. овог закона.

Чланове стручних комисија из става 1. овог члана именује директор Завода, на предлог заинтересованих предузећа, научноистраживачких организација и других заинтересованих органа и организација.“

Члан 7.

У члану 35. став 2. тачка 1. речи: „организације удруженог рада која је опремљена“ замењују се речима: „предузећа или другог правног лица које је опремљено“.

После става 3. додаје се став 4, који гласи:

„Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, ако се тип мерила која се увозе не може испитати у лабораторији у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији, може се испитати у лабораторији иностраног произвођача мерила која је опремљена за испитивање типа тих мерила, односно у лабораторији иностране организације надлежне за послове метрологије.“

Члан 8.

У члану 40. после става 3. додаје се став 4, који гласи:
„Увозник мерила, односно заступник стране фирме који продаје мерила са консигнационог складишта дужан је да обезбеди одговарајућу радну просторију, потребан број радника и опрему за први преглед увезених мерила или да се први преглед увезених мерила изврши у одговарајућој лабораторији образованој у смислу члана 46. или члана 57. овог закона.“

Члан 9.

У члану 41. став 5. речи: „дужне су да се старају организације удруженог рада које“ замењују се речима: „дужна су да се старају предузећа која“, а реч: „које“ – речју: „која“.

Члан 10.

У члану 45. став 2. тачка 1. речи: „организација удруженог рада које“ замењују се речима: „предузећа која“.

После тачке 2. додаје се нова тачка 3, која гласи:

„3) у просторијама имаоца, односно корисника мерила, у ком случају је подносилац захтева за преглед мерила дужан да обезбеди одговарајућу радну просторију, потребан број радника и опрему за вршење прегледа;“

Досадашња тачка 3. постаје тачка 4.

Члан 11.

У члану 48. ст. 1, 2. и 4. речи: „организација удруженог рада или друга самоуправна организација или за-

једница из члана 57." замењују се речима: „предузеће или друго правно лице из члана 57. став 1.”.

Члан 12.

У члану 54. после речи: „услове” зарез и речи: „што се утврђује испитивањем типа и прегледом мерила” бришу се.

Додају се ст. 2. и 3, који гласе:

„Уз захтев за издавање потврде из става 1. овог члана подноси се одговарајућа техничка документација.

Начин издавања потврде из става 1. овог члана (садржај захтева, врста техничке документације, садржај потврде и др.) прописује директор Завода.”.

Члан 13.

У члану 56. став 2. речи: „те организације” замењују се речима: „та предузећа”.

У ставу 4. речи: „Организација удруженог рада или друга самоуправни организација или заједница из члана 57. овог закона којој” замењују се речима: „Предузеће или друго правно лице из члана 57. став 1. овог закона коме”.

Став 5. брише се.

Члан 14.

Члан 57. мења се и гласи:

„Предузећима и другим правним лицима, осим предузећима – произвођачима мерила и предузећима која користе мерила за обрачун, може се поверити преглед радних еталона, узорака референтних материјала и мерила предвиђених прописом директора Завода ако су регистрована за обављање метролошке делатности и ако испуњавају прописане услове.

Директор Завода прописује услове из става 1. овог члана које у погледу стручне спреме радника, опреме и радних просторија морају да испуњавају предузећа и друга правна лица којима се поверава преглед радних еталона, узорака референтних материјала и мерила.”.

Члан 15.

У члану 59. став 1. речи: „самоуправног општег акта” замењују се речима: „општег акта предузећа”, а речи: „организација удруженог рада или друга самоуправни организација или заједница из члана 57. овог закона којој” – речима: „предузеће или друго правно лице из члана 57. став 1. овог закона коме”.

Члан 16.

У члану 60. ст. 1. и 2. речи: „организација удруженог рада и других самоуправних организација и заједница из чл. 57. и 58.”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузећа и других правних лица из члана 57. став 1. и чл. 58. и 59”, у одговарајућем падежу.

Члан 17.

У члану 61. реч: „дужне” замењује се речју: „дужна”.

Члан 18.

У члану 66. став 1. речи: „организација удруженог рада или друга самоуправни организација или заједница не испуњава услове из члана 57.” замењују се речима: „предузеће или друго правно лице не испуњава услове из члана 57. став 2.”.

Члан 19.

У члану 67. речи: „прегледала и жигосала организација удруженог рада или друга самоуправни организација или заједница којој” замењују се речима: „прегледало и жигосало предузеће или друго правно лице коме”.

Члан 20.

У члану 75. став 1. тачка 2. реч: „увезла” замењује се речју: „увезло”, а речи: „члан 54” замењују се речима: „члан 54. став 1.”.

У тачки 3. речи: „самоуправном општем акту” замењују се речима: „општем акту правног лица”.

Члан 21.

У члану 76. став 1. тачка 3. речи: „тачка 3” замењују се речима: „тач. 3. и 4.”.

Члан 22.

У члану 79. додаје се став 2, који гласи:

„Савезно извршно веће, на предлог Завода, одређује мерне јединице које нису наведене у прилогу бр. 2, 4. и 5.”.

Члан 23.

У члану 1, члану 5. став 1, члану 24. став 3, члану 25. став 3, члану 26. став 1. тачка 1, члану 29, члану 43. став 1, члану 61. ст. 1. и 2, члану 62. став 1, члану 64. став 1. и члану 65. речи: „организације удруженог рада и друге самоуправне организације и заједнице”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузећа и друга правна лица”, у одговарајућем падежу.

У члану 59. став 2, члану 60. став 4. и члану 61. став 3. речи: „организација удруженог рада или друга самоуправни организација или заједница из члана 57.”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузећа или друга правна лица из члана 57. став 1.”, у одговарајућем падежу.

У члану 25. став 4, члану 26. став 1. тач. 2. и 3, члану 46. ст. 1, 2. и 3, члану 56. став 2, члану 58, члану 59, члану 62. став 1, члану 68, члану 69. став 1, члану 72, члану 74. ст. 1. и 2, члану 75. ст. 1. и 2. и члану 76. ст. 1. и 2. речи: „организације удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речју: „предузећа”, у одговарајућем падежу.

У члану 5. став 1, члану 25. став 4, члану 26. став 1. тачка 2, члану 45. став 2. тачка 2, члану 46. став 1, члану 62. став 1, члану 64. став 1, члану 68, члану 69. став 1. и члану 77. став 1. речи: „радни људи који самостално обављају делатност личним радом средствима рада у својини грађана”, у различитим падежима, замењују се речима: „радни људи који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана”, у одговарајућем падежу.

У члану 7. тач. 8. и 9, чл. 43, 44. и 45, члану 48. ст. 1, 2. и 4, члану 56. став 1, члану 59. став 2, члану 62, члану 64. став 2, члану 70. ст. 1. и 3. и чл. 71. и 72. речи: „јединице контрола мера”, у различитим падежима, замењују се речима: „контроле мера”, у одговарајућем падежу.

У члану 5. став 1. и члану 64. став 1. речи: „друштвено-политичке организације и друге друштвене организације”, у различитим падежима, замењују се речима: „друштвене организације и политичке организације”, у одговарајућем падежу.

У члану 22. став 1, члану 52. став 1. и члану 53. речи: „тржиште и опште привредне послове” замењују се речју: „трговину”.

Члан 24.

У прилогу бр. 4. у Табели – Мерне јединице ван међународног система јединица, са посебним називима, под: „притисак”, у колони 2. додају се речи: „милиметар живиног стуба”, у колони 3. додаје се ознака: „mmHg”, у колони 4. додаје се вредност: „1 mmHg = 133,322 Pa”, а у колони 5. додају се речи: „за одређивање крвног притиска у здравству”.

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

529.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О КРЕТАЊУ И БОРАВКУ СТРАНАЦА**

Проглашава се Закон о изменама Закона о кретању и боравку странаца, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1389
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН**О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О КРЕТАЊУ И БОРАВКУ СТРАНАЦА****Члан 1.**

У Закону о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89 и 26/90) у члану 104. став 1, у уводној реченици, број: „200.000” замењује се бројем: „10.000”.

У ставу 2. број: „20.000” замењује се бројем: „1.000”.

Члан 2.

У члану 105. став 1, у уводној реченици, број: „30.000” замењује се бројем: „1.500”.

У ставу 2. број: „20.000” замењује се бројем: „1.000”.

Члан 3.

У члану 106. став 1, у уводној реченици, број: „30.000” замењује се бројем: „1.500”.

Члан 4.

У члану 107. став 1, у уводној реченици, број: „20.000” замењује се бројем: „1.000”.

У ставу 2. број: „3.000” замењује се бројем: „150”.

Члан 5.

У члану 108, у уводној реченици, број: „10.000” замењује се бројем: „500”.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

530.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СРЕДСТАВА ФЕДЕРАЦИЈЕ ЗА УЧЕШЋЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ОСНИВАЧКОМ КАПИТАЛУ МУЛТИЛАТЕРАЛНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ГАРАНТОВАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА – MIGA**

Проглашава се Закон о обезбеђивању средстава федерације за учешће Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у оснивачком капиталу Мултилатералне агенције за гарантовање инвестиција – MIGA, који је усвојила

Скупштина СФРЈ, на седници Већа република и покрајина од 19. јуна 1991. године.

П бр. 1374
19. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН**О ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СРЕДСТАВА ФЕДЕРАЦИЈЕ ЗА УЧЕШЋЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ОСНИВАЧКОМ КАПИТАЛУ МУЛТИЛАТЕРАЛНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ГАРАНТОВАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА – MIGA****Члан 1.**

Овим законом обезбеђују се средства федерације за упис и уплату удела Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: СФРЈ) у оснивачки капитал Мултилатералне агенције за гарантовање инвестиција (у даљем тексту: MIGA).

Упис удела СФРЈ у оснивачки капитал MIGA извршиће се уписом 635 акција у апоенима од 10.000 специјалних права вучења (у даљем тексту: СПВ), што износи 6.350.000 СПВ у укупној вредности од 6.870.700 САД долара или 156.651.960,00 динара.

Члан 2.

Удео СФРЈ у оснивачком капиталу MIGA уплатиће се:

- 1) готовинском (ефективном) уплатом десет процената цене сваке појединачне акције у САД доларима или другим конвертибилним валутама;
- 2) издавањем непреносиве и бескаматне обезнице у износу од десет процената вредности сваке деонице;
- 3) уплатом остатка оснивачког капитала, на захтев MIGA.

Члан 3.

Уплата из члана 2. тачка 1. овог закона извршиће се уплатом ефективне противувредности за 635.000 СПВ, од чега за 476.250 СПВ у САД доларима (515.302,50 САД долара или 11.748.897 динара), а за 158.750 СПВ у вредности од 171.767,50 САД долара (или 3.916.299,00 динара) – у динарској противувредности.

Обезница из члана 2. тачка 2. овог закона гласи на 635.000 СПВ у вредности од 687.000 САД долара, или 15.663.600,00 динара.

Вредност једног СПВ утврђена је као 1,082 САД долара.

Члан 4.

У Буџету федерације за 1991. годину обезбедиће се средства за уплату дела СФРЈ у оснивачки капитал MIGA, и то:

- 1) 11.748.897,00 динара за ефективну уплату 515.302,50 САД долара или друге конвертибилне валуте;
- 2) 3.916.299,00 динара за ефективну уплату као противувредност 171.767,50 САД долара.

Ако се промени курс САД долара према динару, извршиће се одговарајућа прилагођавања износа средстава утврђених у Буџету федерације за 1991. годину.

Члан 5.

Овлашћује се функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове финансија да обезбеди из члана 3. став 2. овог закона изда у име и за рачун федерације а у корист MIGA.

Оригинал обезнице на српскохрватском и енглеском језику савезни орган управе надлежан за послове финансија депоноваће код Народне банке Југославије.

Један примерак фотокопије обвезнице доставиће се МИГА.

Члан 6.

Динарска средства обезбеђена овим законом воде се код Народне банке Југославије на посебном рачуну.

Конверзију динара врши Народна банка Југославије на терет текућих девизних резерви СФРЈ.

Члан 7.

Средства за уплату удела СФРЈ у оснивачки капитал МИГА из члана 2. тачка 3. овог закона обезбедиће се посебним савезним законом.

Члан 8.

О извршавању овог закона стараће се функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове финансија.

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

531.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖИВОТИЊА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ КОЈЕ УГРОЖАВАЈУ ЦЕЛУ ЗЕМЉУ

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа 20. јуна 1991. године.

П бр. 1393
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖИВОТИЊА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ КОЈЕ УГРОЖАВАЈУ ЦЕЛУ ЗЕМЉУ

Члан 1.

У Закону о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу („Службени лист СФРЈ”, бр. 43/86) у члану 2. став 1. после тачке 54. додаје се тачка 55, која гласи:

„55) инфективни бовини ринотрахеитис, инфективни пустиларни вулвовагинитис IBRD/IPV – Rhinotracheitis infectiosa et vulvovaginitis pustulosa infectiosa bovinum.”

Члан 2.

Члан 7. мења се и гласи:

„Под ветеринарском контролом подразумева се санитарна контрола која се примењује на животиње и производе животињског порекла, ради заштите живота и здравља људи и животиња, као и контрола објеката или робе који могу да буду преносиоци заразних обољења животиња.”

Члан 3.

У члану 17. став 7. после речи: „методама” додају се речи: „и о начину проверавања резултата лабораторијског испитивања, тестова и метода, као”.

Члан 4.

У члану 21. став 3. мења се и гласи:

„Уверењем из става 1. овог члана потврђује се да у месту порекла или боравка копитара, папкара, пернате живине, кунића, риба из узгајалишта, пчела, дивљачи, паса и мачака није утврђено да постоји заразна болест коју могу пренети те животиње, као и да су животиње за клање обухваћене програмом испитивања на биолошке остатке. Уверење се издаје на одређено време.”

Члан 5.

У члану 28. после става 2. додају се нови ст. 3. и 4, који гласе:

„Изузетно од одредбе става 1. овог члана, решење није потребно за одређене пошиљке производа животињског порекла.

Пошиљке производа животињског порекла из става 3. овог члана утврђује прописом функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести.”

У досадашњем ставу 3, који постаје став 5, речи: „става 1” замењују се речима: „ст. 1. и 2.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 6. и 7.

Члан 6.

Члан 29. мења се и гласи:

„Увезене животиње увозник мора после увоза да држи у карантину ради испитивања.

Место карантина, врсту испитивања, предузеће или друго правно лице у области ветеринарства које ће вршити испитивања и друге услове држања у карантину одређује надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини на чијој је територији седиште крајњег корисника.

За животиње које се увозе ради учешћа на спортским такмичењима, у трајању од највише 15 дана, и на изложбама и сајмовима, као и за копитаре, папкаре, пернату живину и куниће који се увозе да се непосредно по увозу закољу, може се у решењу из члана 28. став 1. овог закона одредити да не морају бити у карантину ако је епизоотнолошка ситуација у земљи извозници таква да не прети опасност од уношења заразних болести животиња.

Животиње из става 3. овог члана увезене за клање могу да се кољу само у кланици која испуњава посебне услове.

Прописе о условима и трајању карантина из става 2. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести.

Прописе о условима које морају да испуњавају кланице из става 4. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести.

Надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини утврђује да кланица у којој се кољу животиње из увоза одговара прописаним условима и води евиденцију о тим кланицама.”

Члан 7.

У члану 34. став 3. речи: „до 3.” замењују се речима: „и 2”.

Члан 8.

У члану 35. став 2. после речи: „прегледа” додају се речи: „и контроле”.

Члан 9.

У члану 38. став 5. речи: „из става 1” замењују се речима „из става 2”.

У ставу 7. после речи: „члана” додају се речи: „и члана 40. став 2. овог закона”.

Члан 10.

У члану 39. став 3. речи: „из става 3” замењују се речима: „из става 2”.

Члан 11.

У члану 40. додаје се став 2, који гласи:

„Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести, на предлог савезног ветеринарског инспектора, односно надлежног органа у републици, односно аутономној покрајини, може донети решење којим се утврђује да престаје право на употребу извозничког контролног броја ако се утврди да је извозни објект извозио производе и сировине животињског порекла који нису произведени у том објекту.”.

Члан 12.

У члану 44. став 1. речи: „из члана 42” замењују се речима: „из члана 43”.

Члан 13.

У члану 51. став 1. тачка 2. реч: „петнаестодневни” замењује се речју: „месечни”.

Члан 14.

У члану 53. став 1. тачка 2. после речи: „веће” додају се речи: „и извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине”, а тачка на крају замењује се тачком и зарезом.

После тачке 2. додаје се тачка 3, која гласи:

„3) да покреће, односно захтева покретање поступка за утврђивање одговорности за неизвршење овог закона и прописа донесених на основу овог закона.”.

Члан 15.

После члана 53. додаје се нови члан 53а, који гласи:

„Члан 53а.

Ако надлежни органи управе у републикама, односно аутономним покрајинама не извршавају овај закон и прописе донесене на основу овог закона, савезни орган управе надлежан за послове заштите животиња од заразних болести упозориће на то републички, односно покрајински орган управе надлежан за послове заштите животиња од заразних болести и затражиће да предузме мере којима се обезбеђује извршавање овог закона и прописа донесених на основу овог закона, одређујући рок у коме треба предузети те мере.

О предузетим мерама из става 1. овог члана савезни орган управе надлежан за послове заштите животиња од заразних болести обавестиће истог дана Савезно извршно веће, које је дужно, најкасније у року од три дана од дана обавештења, обавестити о томе извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине.

Ако се и поред упозорења из ст. 1. и 2. овог члана и предузетих мера, односно протекла одређеног рока за предузимање тих мера не обезбеди извршавање овог закона и прописа донесених на основу овог закона, Савезно извршно веће ће преко савезног органа управе надлежног за послове заштите животиња од заразних болести обезбедити њихово извршавање.

Истовремено са предузимањем мера за обезбеђивање извршавања овог закона и прописа донесених на основу овог закона, Савезно извршно веће ће о томе обавестити Скупштину СФРЈ, а може предложити да она о предузетим мерама обавести скупштину републике, односно скупштину аутономне покрајине и да покрене питање одговорности републичког, односно покрајинског органа управе надлежног за послове заштите животиња од заразних болести, односно функционера који руководи тим органом.”.

Члан 16.

У члану 58. уводна реченица мења се и гласи:

„Новчаном казном од 45.000 до 450.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице.”.

У тачки 4. речи: „или су пред ветеринарско-санитарним инспекцијским прегледом” бришу се.

Став 2. мења се и гласи:

„За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.”.

Члан 17.

У члану 59. уводна реченица мења се и гласи:

„Новчаном казном од 4.500 до 45.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице.”.

Став 2. мења се и гласи:

„За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 до 10.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.”.

Члан 18.

У члану 60. уводна реченица мења се и гласи:

„Новчаном казном од 4.000 до 40.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице.”.

Тачка 5. мења се и гласи:

„5) ако без решења које доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести увезе пошиљке животиња, производа и сировина животињског порекла намењених за јавну потрошњу, или ако увезе или превезе пошиљке животиња, производа, сировина и отпадака животињског порекла, семена за вештачко осемењавање и оплођених јајних ћелија за оплођавање животиња и других предмета којима се може преносити заразна болест животиња супротно прописаним ветеринарско-санитарним условима (члан 28. ст. 1. и 2);”.

Став 2. мења се и гласи:

„За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 800 до 8.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.”.

Члан 19.

У члану 61. уводна реченица мења се и гласи:

„Новчаном казном од 3.500 до 35.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице.”.

Став 2. мења се и гласи:

„За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 500 до 5.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.”.

Члан 20.

У члану 62. речи: „од 5.000 до 100.000” замењују се речима: „од 500 до 10.000”.

Члан 21.

У члану 3. став 1. речи: „ветеринарске и друге организације удруженог рада” и члану 9. став 2. речи: „организације удруженог рада у области ветеринарства и друге организације удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузеће или друга правна лица у области ветеринарства, односно друга предузећа или правна лица у области ветеринарства, односно друга предузећа или правна лица”, у одговарајућем падежу.

У члану 3. став 2. и члану 5. речи: „организације удруженог рада у области ветеринарства” и члану 10. став 1. и члану 17. ст. 1, 5. и 6. речи: „ветеринарске организације удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузећа или друга правна лица у области ветеринарства”, у одговарајућем падежу.

У члану 5. речи: „организацијама удруженог рада у области здравства” замењују се речима: „предузећима или другим правним лицима у области здравства”.

У члану 10. став 5, члану 12. ст. 4. и 5, члану 13. став 4, члану 15. став 5, члану 17. став 7, члану 22. став 6, члану

27. став 4, члану 34. став 3, члану 35. став 2, члану 37. став 7. и члану 42. став 3. речи: „савезни орган управе надлежан за послове заштите животиња од заразних болести”, у различитим падежима, замењују се речима: „функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животиња од заразних болести”, у одговарајућем падежу.

У члану 11. ст. 1. и 3, члану 13. ст. 1, 4. и 5, члану 17. ст. 7. и 10, члану 24. став 1. и члану 43. тачка 5. речи: „организације удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речима: „предузећа или друга правна лица”, у одговарајућем падежу.

У члану 12. став 4, члану 34. став 3. и члану 35. став 2. речи: „савезним органом управе надлежним за послове здравства” замењују се речима: „функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства”.

У члану 22. став 6. речи: „савезним органом управе надлежним за послове саобраћаја и везе” замењују се речима: „функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове саобраћаја”.

Члан 22.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Одлука о примени одредаба Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу ради заштите пчела од заразних болести Вароозе – Varoosis („Службени лист СФРЈ”, бр. 68/80) и Одлука о примени мера из Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу ради заштите од заразне болести инфективног ринотрахеитиса, инфективног руптурног вулвовагинитиса IBRD/IPV (rihinotracheitis infectiosa et vulvovaginitis pustulosa infectiosa bovum) – („Службени лист СФРЈ”, бр. 34/89).

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

532.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О НАЧИНУ ОБЕЗБЕЂИВАЊА СРЕДСТАВА ЗА УЧЕШЋЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ДЕВЕТОЈ ПОПУНИ СРЕДСТАВА МЕЂУНАРОДНОГ УДРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ (IDA)

Проглашава се Закон о начину обезбеђивања средстава за учешће Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у Деветој попуни средстава Међународног удружења за развој (IDA) који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Већа република и покрајина од 19. јуна 1991. године.

Пкбр. 1317
19. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О НАЧИНУ ОБЕЗБЕЂИВАЊА СРЕДСТАВА ЗА УЧЕШЋЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ДЕВЕТОЈ ПОПУНИ СРЕДСТАВА МЕЂУНАРОДНОГ УДРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ (IDA)

Члан 1.

Средства на име улога Социјалистичке Федеративне

Републике Југославије у Деветој попуни средстава Међународног удружења за развој (IDA) обезбедиће се у буџету федерације у износу од 123.169.998 динара као противвредност од 5,000.000 SDR (специјална права вучења).

Члан 2.

Средства из члана 1. овог закона обезбедиће се у буџету федерације за поједине године, и то:

1) у Буџету федерације за 1991. годину 41.056.666 динара као противвредност од 1,666.666,66 SDR;

2) у Буџету федерације за 1992. годину 41.056.666 динара као противвредност од 1,666.666,66 SDR;

3) у Буџету федерације за 1993. годину 41.056.666 динара као противвредност од 1,666.666,67 SDR.

Ако се промени курс SDR према динару, извршиће се одговарајуће прилагођавање износа средстава утврђених у Буџету федерације за 1991, 1992. и 1993. годину.

Члан 3.

Уплата на име чланског улога из члана 1. овог закона вршиће се у конвертибилним девизама.

Члан 4.

Средства из члана 2. овог закона дозачиће се сваке године Народној банци Југославије најдоцније до 30. јуна. Народна банка Југославије врши, на терет девизних резерви, конверзију динара и уплату девиза на рачун Међународног удружења за развој (IDA).

Средства за покриће трошкова конверзије динара обезбеђују се у буџету федерације.

Члан 5.

О извршавању овог закона стараће се савезни орган управе надлежан за послове финансија.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

533.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПРОМЕТУ ЕКСПЛОЗИВНИХ МАТЕРИЈА

Проглашава се Закон о изменама Закона о промету експлозивних материја, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1388
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПРОМЕТУ ЕКСПЛОЗИВНИХ МАТЕРИЈА

Члан 1.

У Закону о промету експлозивних материја („Службени лист СФРЈ”, бр. 30/85 и 6/89) у члану 34. став 1, у уводној реченици, број: „2,000.000” замењује се бројем: „20.000”, а број: „45,000.000” – бројем: „450.000”.

У ставу 2. број: „100.000” замењује се бројем: „1.000”, а број: „2,500.000” – бројем: „25.000”.

У ставу 3. број: „100.000” замењује се бројем: „1.000”, а број: „2,500.000” – бројем: „25.000”.

Члан 2.

У члану 35. став 1, у уводној реченици, број: „250.000” замењује се бројем: „2.500”, а број: „2,500.000” – бројем: „25.000”.

У ставу 2. број: „50.000” замењује се бројем: „500”, а број: „250.000” – бројем: „2.500”.

Члан 3.

У члану 36. став 1, у уводној реченици, број: „150.000” замењује се бројем: „1.500”, а број: „2,000.000” – бројем: „20.000”.

У ставу 2. број: „20.000” замењује се бројем: „200”, а број: „150.000” – бројем: „1.500”.

Члан 4.

У члану 37. став 1, у уводној реченици, број: „40.000” замењује се бројем: „400”, а број: „200.000” – бројем: „2.000”.

Члан 5.

У члану 38. став 1. број: „300.000” замењује се бројем: „3.000”.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

534.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И О НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ

Проглашава се Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1391
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И О НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђује се мере заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења и мере сигурности при производњи и коришћењу нуклеарне енергије и радиоактивних материјала, као и при коришћењу уређаја који производе јонизујућа зрачења.

Члан 2.

Под заштитом животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења, у смислу овог закона, подразумева се

заштита ваздуха, воде, земљишта, биљног и животињског света, људске и сточне хране, лекова и предмета опште употребе, као и заштита средине у којој се борави, ради или долази у додир са изворима јонизујућих зрачења, односно у којој се користе ти извори.

Члан 3.

Под изворима јонизујућих зрачења, у смислу овог закона, подразумевају се:

1) радиоактивни материјали који доспевају у животну средину услед нуклеарних експлозија или других узрока вештачког порекла;

2) нуклеарни реактори и други уређаји у нуклеарним објектима који садрже радиоактивне материјале;

3) озрачено нуклеарно гориво и озрачени нуклеарни материјали;

4) рендген-апарати, акцелератори и други уређаји и машине које производе или могу да проузрокују јонизујућа зрачења;

5) радиоактивни материјали и уређаји са радиоактивним материјалима;

6) рудници урана и торијума, други рудници у којима јонизујуће зрачење прелази прописане границе, погони за прераду руде урана и торијума, као и погони за добијање нуклеарних сировина из других руда и сировина које садрже радиоактивне материјале;

7) радиоактивни отпадни материјали.

Члан 4.

Под радиоактивним материјалима, у смислу овог закона, подразумевају се материјали који садрже један или више радионуклида, који при распаду емитују јонизујућа зрачења чија активност прелази прописане границе.

Под нуклеарним материјалима, у смислу овог закона, подразумевају се: уран и торијум са природним изотопским саставом, уран са смањеним или повећаним садржајем изотопа 235, уран изотопског састава 233, плутонијум 239 и његови тежи изотопи, индустријски полупроизводи или производи од тих материјала, као и други материјали и нуклеарне сировине које утврди савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије.

Под радиоактивним отпадним материјалима, у смислу овог закона, подразумевају се услужени и отпадни радиоактивни материјали који садрже радионуклиде чија активност прелази прописане границе.

Члан 5.

Под нуклеарним објектима, у смислу овог закона, подразумевају се: нуклеарна електрана, нуклеарна топлана, истраживачки нуклеарни реактор, постројење за обогаћење урана, постројење за израду горивних елемената, постројење за прераду и одлагање озраченог нуклеарног горива, као и објекти са постројењима и опремом који служе за ускладиштење, прераду и одлагање радиоактивних отпадних материјала.

Члан 6.

Под нуклеарном сигурношћу, у смислу овог закона, подразумевају се мере којима се постижу безбедни погонски услови у нуклеарном објекту, спречавају нуклеарни удеси или ублажавају њихове последице, чиме се штите лица присутна на локацији објекта, становништво и животна средина од радијационог ризика изнад прописане вредности.

Под безбедним погонским условима нуклеарног објекта, у смислу овог закона, подразумева се да су остварене прописане техничке и организационе мере нуклеарне сигурности, утврђене овим законом, које се спроводе у току припреме изградње, пројектовања и изградње, проверавају при пробном раду и примењују у току коришћења и после трајног престанка рада нуклеарног објекта, а које, у свим условима, обезбеђују животну средину од контаминације радиоактивним материјалима и спречавају озрачења лица присутних на локацији објекта и становништва; изнад граница прописаних овим законом.

Под радијационим ризиком, у смислу става 1. овог члана, подразумева се опасност озрачивања људи и животне средине јонизујућим зрачењем, изражена као математички производ вероватноће настанка нуклеарног удеса и ефективне еквивалентне дозе зрачења коју би при нуклеарном удесу примио најизложенији становник ван границе локације нуклеарног објекта.

Члан 7.

Под ванредним догађајем, у смислу овог закона, подразумева се догађај који има или може имати за последицу озрачење, односно радиоактивну контаминацију радне средине, лица која раде са изворима јонизујућих зрачења становништва или материјалних добара, изнад граница прописаних на основу овог закона.

Под нуклеарним удесом, у смислу овог закона, подразумева се догађај или низ догађаја насталих при раду нуклеарног објекта који је проузроковао неку од последица из става 1. овог члана.

II. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

Члан 8.

У спровођењу заштите од јонизујућих зрачења предузимају се следеће мере:

- 1) откривање присуства, врсте и јачине јонизујућег зрачења, као и присуства радионуклида у животnoj средини;
- 2) одређивање услова за локацију, изградњу и коришћење нуклеарних објеката;
- 3) одређивање услова за промет, превоз и коришћење извора јонизујућих зрачења;
- 4) обезбеђивање опреме и средстава за заштиту од јонизујућих зрачења и за контролу ефикасности те заштите;
- 5) ограничење производње, промета, односно коришћења производа или сировина контаминираних радионуклидима;
- 6) вођење евиденције о изворима јонизујућих зрачења, и о изложености јонизујућим зрачењима лица која раде са тим изворима и изложености пацијената и становништва тим зрачењима;
- 7) контрола здравственог стања лица која раде са изворима јонизујућих зрачења и праћење њихове изложености тим зрачењима;
- 8) образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од јонизујућих зрачења и сигурности коришћења нуклеарних објеката;
- 9) лична и узајамна заштита људи од јонизујућих зрачења;
- 10) активирање и употреба јединица цивилне заштите;
- 11) обавештавање и узбуњивање становништва, склањање и евакуисање становништва и добара из угрожених подручја, збрињавање и лечење људи и домаћих животиња, употреба радиопрофилактичких средстава и деконтаминација земљишта, воде, људске и сточне хране и других производа и предмета контаминираних радионуклидима;
- 12) чување, обрађивање, складиштење и трајно одлагање радиоактивних отпадних материјала;
- 13) физичка заштита нуклеарних објеката и нуклеарних материјала;
- 14) обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за рад надлежних органа управе, стручних тела и комисија задужених за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења;
- 15) друге мере за заштиту од јонизујућих зрачења предвиђене савезним прописима или ратификованим међународним уговорима.

Члан 9.

Ради благовременог откривања присуства, утврђивања опасности, раног обавештавања и предузимања мера заштите од јонизујућих зрачења, врши се систематско испитивање садржаја радионуклида у ваздуху, боравишним просторијама, земљишту, рекама, језерима, мору, чврстим и течним падавинама, води за пиће и људској и сточној

храни, у редовним условима, сумњи на ванредни догађај и у току ванредног догађаја.

Систематско испитивање из става 1. овог члана врши се на местима, у временским интервалима и по методама који су одређени прописом савезног органа управе надлежног за послове здравства.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, могу се примењивати норме међународних организација, чији је члан Југославија, о методама испитивања садржаја радионуклида у животnoj средини, на основу одлуке Савезног извршног већа, а на предлог савезног органа управе надлежног за послове здравства.

Систематска испитивања из става 1. овог члана могу вршити предузећа и организације друштвених делатности који испуњавају прописане услове да:

- 1) имају раднике са одговарајућом стручном спремом и радним искуством за вршење одговарајућих испитивања;
  - 2) располажу одговарајућим радним просторијама, уређајима и опремом за вршење појединих испитивања.
- Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства решењем утврђује која предузећа и организације друштвених делатности испуњавају услове за вршење испитивања из става 1. овог члана. Решење се објављује у „Службеном листу СФРЈ”.

Члан 10.

Предузећа и организације друштвених делатности из члана 9. став 4. овог закона достављају републичком, односно покрајинском органу управе надлежном за послове здравства годишње извештаје о систематском испитивању садржаја радионуклида у животnoj средини, који их прослеђују савезном органу управе надлежном за послове здравства.

Савезни орган управе надлежан за послове здравства обезбеђује обраду података из годишњих извештаја и њихово објављивање у посебној публикацији, једанпут годишње.

Члан 11.

Предузеће, односно организација друштвених делатности која користи нуклеарни објект (у даљем тексту: корисник нуклеарног објекта) дужна је да врши систематско испитивање присуства радионуклида у животnoj средини у својој околини.

Испитивања из става 1. овог члана врше се на начин, у обиму и временским интервалима утврђеним прописом надлежног савезног органа управе.

Корисник нуклеарног објекта утврђује, на основу прописа из става 2. овог члана и извештаја о сигурности, програм систематског испитивања из става 1. овог члана.

Програм систематског испитивања из става 3. овог члана потврђује надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 12.

Нуклеарни објект може бити изграђен и коришћен само на таквом месту и под таквим техничким и другим условима који обезбеђују заштиту живота и здравља људи и заштиту животне средине од јонизујућих зрачења изнад прописаних граница.

Под прописаним границама озрачења, у смислу става 1. овог члана, подразумевају се границе одређене тако да удео озрачења које производи нуклеарни објект, заједно са озрачењем које потиче из других извора јонизујућих зрачења и којима је изложено становништво на истом подручју, не прелази границе прописане на основу овог закона, при чему се не узимају у обзир озрачења којима су изложени појединци и становништво при дијагностичким и терапеутским поступцима у медицини.

Члан 13.

Сакупљање, евидентирање, обрађивање, складиштење, трајно одлагање и испуштање радиоактивних отпадних материјала у животну средину могу се вршити само

на начин и под условима који су одређени прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 14.

На територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије забрањује се прерада, складиштење и трајно одлагање радиоактивних отпадних материјала иностраног порекла.

Члан 15.

Ако корисник нуклеарног објекта намерава да трајно престане да користи објект, дужан је да о томе претходно обавести надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини ради одређивања услова и ограничења које нуклеарни објект као извор јонизујућих зрачења мора испунити и после трајног престанка рада ради обезбеђења заштите животне средине од јонизујућих зрачења.

Члан 16.

Корисник нуклеарног објекта који трајно престане да користи објект дужан је да, у року који одреди надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини, спроведе одговарајуће мере санације на локацији, објекту и у њиховој околини, на начин којим се, у складу са овим законом, обезбеђује заштита животне средине од јонизујућих зрачења.

Члан 17.

Предузећа, друга правна лица и радње могу набављати, стављати у промет, превозити и користити радиоактивне материјале и користити рендген-апарате и друге уређаје који производе јонизујућа зрачења само ако су за то претходно добили одобрење надлежног органа одређеног републичким, односно покрајинским прописима.

Члан 18.

Одобрење из члана 17. овог закона може се издати:

1) ако објекти и просторије у којима се извори јонизујућих зрачења производе, складиште или се са њима ради одговарају техничким, сигурносним, здравственим и другим условима који обезбеђују заштиту људи и животне средине од јонизујућих зрачења, односно заштиту од контаминације радионуклидама;

2) ако су лица која раде са изворима јонизујућих зрачења снабдевена одговарајућим средствима потребним за заштиту од јонизујућих зрачења, као и потребном опремом за мерење зрачења;

3) ако лица која ће радити са изворима јонизујућих зрачења имају одговарајућу стручну спрему и испуњавају прописане здравствене услове за послове које ће обављати;

4) ако постоји план мера за спречавање незгода и за отклањање последица незгода;

5) ако су предузете мере којима се спречава да радиоактивни отпадни материјали изазивају контаминацију животне средине изнад прописаних граница;

6) ако апарати и други уређаји који производе јонизујућа зрачења испуњавају прописане услове заштите од јонизујућих зрачења.

Члан 19.

Са изворима јонизујућих зрачења не смеју радити:

1) лица млађа од 18 година;

2) жене за време трудноће, а ако раде са отвореним изворима јонизујућих зрачења – и за време дојења детета.

Члан 20.

Обука лица млађих од 18 година за рад са изворима јонизујућих зрачења, у оквиру редовног школовања, и њихово излагање јонизујућим зрачењима при обуци може се вршити на начин и под условима прописаним овим законом.

Члан 21.

Са изворима јонизујућих зрачења могу радити лица која имају одговарајућу стручну спрему и испуњавају здравствене услове прописане на основу овог закона.

Лица из става 1. овог члана стављају се под здравствени надзор и подлеже здравственим прегледима пре ступања на рад са изворима јонизујућих зрачења и у току рада, а, по потреби, и по престанку рада са изворима јонизујућих зрачења.

Члан 22.

Лица која раде са изворима јонизујућих зрачења и становништво не смеју бити изложени озрачењу изнад граница одређених прописом донесеним на основу овог закона.

Мерење степена изложености јонизујућим зрачењима лица која раде са изворима зрачења и становништва врше специјализована и за ту врсту посла оспособљена и опремљена предузећа и организације друштвених делатности одређени републичким, односно покрајинским прописом.

Члан 23.

Забрањује се уградња радиоактивних громобрана на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Члан 24.

Забрањује се вршење систематских рендгенских прегледа лица млађих од 16 година.

Извори јонизујућих зрачења у медицини могу се примењивати ако лекар одговарајуће специјалности одобри дијагностички или терапијски поступак и ако се, под условима прописаним на основу овог закона, изврши процена медицинске оправданости обима њиховог примењивања.

Члан 25.

Предузећа, друга правна лица и радње који раде са изворима јонизујућих зрачења, дужни су да радницима запосленим на местима на којима су изложени јонизујућим зрачењима обезбеде личну дозиметријску контролу, да их опреме личним заштитним средствима, да обезбеде проверавање исправности тих средстава, да се старају да их радници правилно користе при раду, да предузимају мере заштите од излагања тих радника јонизујућим зрачењима и да их упућују на редовне систематске прегледе.

Предузећа, друга правна лица и радње из става 1. овог члана дужни су да обезбеде прописана мерења контаминације, односно степена изложености радника јонизујућим зрачењима, проверавање контаминације лица и ствари, просторија и ваздуха у просторијама у којима се ради са изворима јонизујућих зрачења, као и повремено проверавање исправности мерних инструмената и заштитних средстава.

Члан 26.

Употреба, стављање у промет и коришћење за намењене сврхе воде за пиће, животних намирница и предмета опште употребе који садрже радионуклиде изнад прописаних граница активности могући су под условима прописаним на основу овог закона.

Члан 27.

Предузећа и друга правна лица која користе нуклеарне објекте и рудници урана и торјума дужни су да имају сопствену службу заштите од јонизујућих зрачења.

Предузећа, друга правна лица и радње који користе остале изворе јонизујућих зрачења морају имати стручно лице одговорно за спровођење заштите од јонизујућих зрачења.

Члан 28.

Предузећа, друга правна лица и радње који при раду са изворима јонизујућих зрачења проузрокују контамина-

цију животне средине изнад прописаних граница дужни су да спроведу деконтаминацију преко сопствене службе или преко организација одређених републичким, односно покрајинским прописом.

Члан 29.

Заштита живота и здравља људи од јонизујућих зрачења обавезна је у ванредним догађајима и спроводи се мерама предвиђеним за отклањање опасности коју производе ти догађаји, извођењем личне и колективне заштите, као и активирањем и употребом јединица цивилне заштите, које одговарају интензитету ванредних догађаја.

Спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења у току ванредног догађаја је од општег интереса за целу земљу и међународну заједницу.

Прописом донесеним на основу овог закона утврђују се интервентни и изведени интервентни нивои, као и мере за заштиту становништва, домаћих животиња и пољопривреде (ветеринарства, биљне производње и водопривреде) у току ванредног догађаја.

Евакуисање становништва и добара из подручја која су угрожена јонизујућим зрачењима врши се у ванредним догађајима ако се другим мерама одређеним на основу овог закона не може обезбедити заштита становништва, односно добара.

Евакуисање у смислу става 4. овог члана врши се по одлуци надлежног органа у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 30.

Ванредни догађај утврђује се на основу систематског испитивања и праћења нивоа зрачења или степена радиоактивне контаминације животне средине, које врше предузећа и организације друштвених делатности одређене на основу члана 9. овог закона, као и стања сигурности нуклеарних објеката, које прати и утврђује орган одређен републичким прописом.

Ванредни догађај који угрожава само територију републике, односно аутономне покрајине у којој се десио, утврђује и проглашава надлежни орган те републике и о томе одмах обавештава савезни орган управе надлежан за послове здравства и савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије.

Ванредни догађај који се десио у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији, а којим се угрожава територија две или више република или суседних држава, као и ванредни догађај који угрожава територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије радиоактивном контаминацијом, а изазван је узроцима ван граница Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, утврђује и проглашава Савезно извршно веће, на предлог функционера који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства, у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове нуклеарне енергије.

Члан 31.

Ради оцењивања стања заштите од јонизујућих зрачења у земљи, заузимања ставова и предлагања мера у редовним условима и приликом ванредних догађаја, као и ради праћења научних сазнања и међународних уговора и препорука међународних организација у овој области, у савезном органу управе надлежном за послове здравства образује се комисија за заштиту од јонизујућих зрачења.

Чланове комисије из става 1. овог члана именује савезни орган управе надлежан за послове здравства. За чланове комисије именују се истакнути стручњаци у области заштите од јонизујућих зрачења, на предлог надлежних републичких и покрајинских органа и представници савезних органа управе и савезних организација.

Комисија из става 1. овог члана именује се на период од четири године.

Комисија из става 1. овог члана доноси пословник о свом раду.

Члан 32.

Предузеће, друго правно лице и радња који утврде да на одређеном подручју постоји озрачење изнад граница прописаних на основу овог закона, односно да постоји контаминација радионуклидима дужни су да о тој опасности одмах обавесте надлежни орган одређен републичким, односно покрајинским прописом, који је о томе дужан одмах обавестити савезни орган управе надлежан за послове здравства.

Ако се утврди да постоји радиоактивна опасност контаминације радионуклидима територије суседних држава, савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије, у сарадњи са савезним органом управе надлежним за послове здравства, обавестиће о тој опасности надлежне органе тих држава и међународну агенцију за атомску енергију.

Корисници нуклеарних објеката морају испуњавати одговарајуће техничке и друге услове који омогућавају не-посредно и брзо преношење и примање обавештења у смислу става 1. овог члана, као и других обавештења и података о нуклеарној сигурности.

Члан 33.

О тражењу и примању помоћи од стране земаља и од међународне агенције за атомску енергију и пружање помоћи страним земаљама у случају нуклеарних удеса и радиоактивне опасности одлучује Савезно извршно веће на предлог савезних органа управе надлежних за послове нуклеарне сигурности и заштите од јонизујућих зрачења.

Члан 34.

Предузећа, друга правна лица и радње који се баве производњом, прометом, увозом или коришћењем извора јонизујућих зрачења воде евиденцију о тим изворима и дужни су да о свакој испоруци обавештавају надлежни орган одређен републичким, односно покрајинским прописом.

Предузећа и организације друштвених делатности који су одређени да врше мерење степена изложености јонизујућих зрачења (члан 22. став 2) дужни су да воде евиденцију о озрачењу становништва и о лицима која су при раду изложена дејству јонизујућих зрачења и да податке о озрачености достављају органима, односно организацијама друштвених делатности одређеним републичким, односно покрајинским прописима.

III. МЕРЕ НУКЛЕАРНЕ СИГУРНОСТИ

1. Локација, изградња, пробни рад, пуштање у рад, коришћење и трајан престанак рада нуклеарних објеката

Члан 35.

Нуклеарни објект се не може лоцирати, градити, испитивати, пустити у рад, користити и трајно престати са радом ако нису испуњени сви услови за спровођење прописаних мера нуклеарне сигурности.

Спровођење прописаних мера нуклеарне сигурности, којима се обезбеђује остваривање услова нуклеарне сигурности, од општег је интереса за целу земљу и међународну заједницу.

Прописане мере нуклеарне сигурности спроводи републички, односно покрајински орган управе надлежан за послове нуклеарне сигурности.

Члан 36.

Нуклеарни објект може се градити само на локацији за коју је надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини донео просторни и урбанистички план, односно одлуку која такав план замењује.

Члан 37.

Технички и други услови за локацију и изградњу нуклеарног објекта оцењују се на основу анализе свих подата-

ка значајних за процену могућих утицаја планираног нуклеарног објекта на животну средину и могућих утицаја догађаја у животној средини на тај објект, као и доказа да су испуњени услови у погледу захтева безбедности земље и општенародне одбране.

Члан 38.

Анализом из члана 37. овог закона, као посебним документом инвеститора, утврђују се нарочито опасне природне и вештачке појаве које постоје или које се могу појавити на подручју предвиђене локације (земљотрес, поплава, клизање терена, експлозија, пожар и др.), критични путеви изложености становништва радионуклидима, опасност од последица утврђених појава и пројектне подлоге потребне за спречавање тих опасности и последица.

Члан 39.

Уз захтев за издавање одобрења за локацију нуклеарног објекта прилажу се докази и анализа из члана 37. овог закона и друга прописана документација, из којих се може утврдити да је обезбеђена прописана нуклеарна сигурност на односној локацији.

Члан 40.

Уз захтев за издавање одобрења за изградњу нуклеарног објекта прилажу се: одобрење за локацију, техничка документација за изградњу, извештај о сигурности, са стручним оценама, и друга прописана документација из којих се може утврдити да је обезбеђена прописана нуклеарна сигурност.

Извештај о сигурности садржи информације о нуклеарном објекту и његовом утицају на животну средину, опис пројекта, анализу могућих удеса и мере које су неопходне за отклањање, односно умањење опасности за становништво и особље нуклеарног објекта, решење за одлагање и обезбеђивање радиоактивних отпадних материјала, као и друге прописане податке.

Извештај о сигурности мора да се допуњава у складу са изменама које настају у пројекту у току изградње, пробног рада, пуштања у рад, коришћења и трајног престанка рада нуклеарног објекта.

Члан 41.

Изграђени нуклеарни објект не може се пустити у рад док се пробним радом не утврди да су испуњене мере предвиђене законом и прописима донесеним на основу закона.

Инвеститор нуклеарног објекта дужан је да, уз захтев за давање одобрења за пробни рад, приложи следећу документацију:

- 1) извештај о сигурности, са подацима о изменама и допунама насталим у току изградње нуклеарног објекта;
- 2) резултате успешно извршених претпогонских испитивања;
- 3) доказе о квалитету уграђене опреме и материјала;
- 4) резултате метеоролошких мерења извршених на локацији и резултате мерења зрачења у околини нуклеарног објекта која потичу од природних и вештачких извора;
- 5) програм пробног рада;
- 6) податке о стручној спреми, оспособљености, радном искуству и здравственим условима погонског особља које управља производним процесом у нуклеарном објекту и које има дозволу за рад издату у складу са одредбама овог закона;
- 7) податке о организацији службе и средствима за заштиту од јонизујућих зрачења;
- 8) план и мере за заштиту од евентуалних нуклеарних удеса, као и поступке у случају удеса;
- 9) погонске услове и ограничење за време пробног рада;
- 10) податке о обезбеђеној физичкој заштити нуклеарног објекта и нуклеарних материјала.

Члан 42.

Одобрење за пробни рад нуклеарног објекта издаје се

ако се, на основу провере квалитета изведених радова, претпогонских испитивања и документације из члана 41. овог закона, оцени да су испуњени прописани услови у погледу нуклеарне сигурности објекта.

Члан 43.

Одобрење за пуштање у рад нуклеарног објекта (погонска дозвола) може се издати ако корисник нуклеарног објекта приложи документацију из које се може утврдити да су испуњени прописани услови и ако се пробним радом и техничким пијемом утврди да нуклеарни објект у погледу нуклеарне сигурности одговара прописаним условима.

Орган надлежан за издавање одобрења за пуштање у рад нуклеарног објекта утврдиће погонске услове и ограничења рада нуклеарног објекта.

Члан 44.

Одобрење за трајан престанак рада нуклеарног објекта може се издати ако корисник нуклеарног објекта приложи документацију из које се може утврдити да су испуњени прописани услови заштите од штетног дејства јонизујућих зрачења и нуклеарне сигурности за трајан престанак рада нуклеарног објекта.

Орган надлежан за издавање одобрења за трајан престанак рада нуклеарног објекта одређује услове и ограничења за трајан престанак рада нуклеарног објекта.

Члан 45.

Нуклеарни објект пројектује се, изграђује, пушта у рад, користи и одржава и трајно престаје са радом по југословенским стандардима, техничким нормативима и нормама квалитета производа и услуга који обезбеђују прописану нуклеарну сигурност објекта.

Материјал и опрема за изградњу и одржавање нуклеарног објекта морају у погледу квалитета одговарати прописаним југословенским стандардима, техничким нормативима, односно нормама квалитета, а квалитет услуга при изградњи и одржавању тих објеката мора одговарати прописаним нормативима.

Члан 46.

При пројектовању, изградњи, пуштању у рад, коришћењу и трајном престанку рада нуклеарног објекта могу се примењивати правила међународних или страних техничких прописа и међународних и страни стандарди под следећим условима, и то:

1) ако је то предвиђено на основу или у оквиру међународног споразума који је ратификовала Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

2) ако у односима пословно-техничке сарадње или дугорочне производне кооперације са иностранством или улагања средстава страних лица у домаће организације нису у супротности са прописима о југословенским стандардима, техничким нормативима, односно нормама квалитета производа и услуга;

3) ако за одређени производ, производни процес, услугу, односно радове нису донесени прописи о југословенским стандардима, техничким нормативима, односно нормама квалитета.

У случајевима из тач. 2. и 3. овог члана правила међународних или страних техничких прописа, односно међународни и страни стандарди могу се примењивати по одлуци Савезног извршног већа, донесеној на предлог савезног органа управе надлежног за послове нуклеарне енергије и савезне организације надлежне за послове стандардизације.

Члан 47.

Нуклеарни објект се не може лоцирати, изградити, пустити у пробни рад, пустити у рад и трајно престати са радом без претходно добијеног одобрења органа управе надлежног за послове нуклеарне сигурности.

Одобрење за локацију, изградњу, пуштање у пробни рад, пуштање у рад и за трајан престанак рада нуклеарног објекта издаје надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини, у складу са законом.

Члан 48.

Орган из члана 47. овог закона може издати одобрење за локацију, изградњу, пробни рад, пуштање у рад и за трајан престанак рада нуклеарног објекта ако надлежна комисија за нуклеарну сигурност оцени да су испуњени услови нуклеарне сигурности.

Комисија из става 1. овог члана образује се при савезном органу управе надлежном за послове нуклеарне енергије.

Комисија из става 1. овог члана оцењује, на захтев органа из члана 47. овог закона, да ли су извршена прописана истраживања терена, примењени одговарајући стандарди и нормативи и испуњени прописани услови у погледу квалитета изведених радова и други прописани или одређени услови који су значајни за нуклеарну сигурност објекта и заштиту животне средине.

Комисија из става 1. овог члана цени да ли су испуњени услови из става 3. овог члана на основу истраживања која су извршила одговарајуће стручне и научне организације и извештаја о сигурности нуклеарног објекта и других података и документације, које припрема и подноси инвеститор нуклеарног објекта.

Члан 49.

Чланове Комисије за нуклеарну сигурност именује савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије. За чланове Комисије именују се истакнути стручњаци у области нуклеарне енергије и заштите од јонизујућих зрачења на предлог надлежних републичких и покрајинских органа и представника савезних органа управе и савезних организација.

Комисија из става 1. овог члана именује се на период од четири године.

Комисија из става 1. овог члана доноси пословник о свом раду.

Члан 50.

На пословима и задацима управљања производним процесом у нуклеарном објекту и на пословима и задацима надзора над тим процесом могу радити радници који, поред услова из члана 21. овог закона, имају посебну стручност и физичке, психичке, радне и друге способности за рад на одређеним пословима, односно задацима.

Савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије утврђује послове и задатке за чије је обављање потребно испуњавање услова из става 1. овог члана.

Члан 51.

Испуњавање услова из члана 50. став 1. овог закона и проверу знања радника за обављање одређених послова и задатака утврђује комисија одређена за ту сврху, а потврду о испуњавању услова издаје надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 52.

Рад нуклеарног објекта мора се одвијати према погонским и другим техничким упутствима, која се односе: на све погонске режиме, на руковање нуклеарним материјалима и транспорт тих материјала, на одржавање и надзор над системима, на унутрашњу контролу и на поступке у случају нуклеарног удеса.

Предузеће и друго правно лице које користи нуклеарни објект дужно је да, у складу са одредбама овог закона, донесе и примењује упутства и друге акте који се односе на рад нуклеарног објекта, а нарочито на:

1) рад и поступке при пуштању у рад, при редовном погону и при заустављању рада нуклеарног објекта или његових делова;

2) рад и поступке при одржавању, поправкама, прегледима и техничким контролама опреме;

3) рад и поступке руковања са радиоактивним отпадним материјалима;

4) поступке праћења радиоактивности у нуклеарном објекту и његовој околини;

5) организацију, рад и мере заштите од зрачења у нуклеарном објекту и служби прве помоћи;

6) програм обезбеђивања квалитета радова и опреме за сигуран рад нуклеарног објекта;

7) план и програм мера у случају нуклеарног удеса и других ванредних догађаја у нуклеарном објекту (хаварија опреме и др.);

8) програм мера и поступке у случају трајног престанка рада нуклеарног објекта.

Члан 53.

Предузеће, односно организација друштвених делатности која користи нуклеарни објект дужна је да надлежним органима у републици, односно аутономној покрајини доставља извештаје о:

1) свакој намераваној и извршеној промени поступка из члана 52. став 2. тачка 1. овог закона, опреме или начина рада, за које су одређени услови или погонска ограничења;

2) кваровима опреме и удесима на нуклеарном објекту и предузетим мерама за отклањање последица удеса;

3) грешкама особља у руковању нуклеарним објектом;

4) прекорачењу прописаних граница, количина и активности испуштања гасовитих или течних радиоактивних отпадних материјала или о одступању од прописаних услова под којима се оне могу испуштати;

5) другим околностима значајним за сигурност нуклеарног објекта.

Организација из става 1. овог члана дужна је да надлежним органима доставља редовне извештаје о раду нуклеарног објекта, у роковима и на начин које одреде ти органи.

Члан 54.

Корисници нуклеарних објеката и других извора јонизујућих зрачења и надлежни органи у републици и аутономној покрајини обезбеђују услове за трајно одлагање радиоактивних отпадних материјала које стварају ти објекти, односно извори.

Корисници нуклеарних објеката и других извора јонизујућих зрачења и надлежни органи у републици и аутономној покрајини дужни су да обезбеде трајно одлагање радиоактивног отпадног материјала у року од седам година од дана доношења овог закона.

2. Промет нуклеарних материјала

Члан 55.

Промет нуклеарних материјала врши се под условима прописаним овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 56.

Прометом нуклеарних материјала могу се бавити предузећа и организације друштвених делатности које испуњавају законом прописане услове и за то добију посебно одобрење од надлежног органа у републици, односно аутономној покрајини.

За промет нуклеарних материјала преко границе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије потребно је и одобрење које издаје савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије, у споразуму са савезним органом управе надлежним за народну одбрану, савезним органом управе надлежним за иностране послове и савезним органом управе надлежним за унутрашње послове.

Члан 57.

Предузеће и организација друштвених делатности који се баве прометом нуклеарних материјала дужни су да организују и трајно врше контролу испуњавања прописаних услова и спровођења мера предвиђених за промет тих материјала.

Предузеће из става 1. овог члана дужно је да донесе акт о спровођењу мера надзора у промету нуклеарних материјала.

Члан 58.

Нуклеарним материјалима у промету могу да рукују само пунолетна лица која су стручно оспособљена за руковање тим материјалима.

Лица која нису стручно оспособљена да рукују нуклеарним материјалима могу, под надзором лица која су за то стручно оспособљена, само преносити, утоваривати, истоваривати и складиштити те материјале, и то ако су претходно упознати са начином таквог рада, опасностима и мерама заштите.

Члан 59.

Предузеће и организације друштвених делатности који се баве прометом нуклеарних материјала дужни су да обезбеде посебна складишта и амбалажу којима се осигурава заштита живота и здравља људи и заштита животне средине.

Складишта нуклеарних материјала, као и њихова амбалажа израђују се и одржавају у складу са прописима о југословенским стандардима, техничким нормативима, односно нормама квалитета производа и услуга.

Складишта у која се смештају нуклеарни материјали морају бити обезбеђена од приступа неовлашћених лица.

Члан 60.

Нуклеарни материјали могу се продавати или уступати само предузећима и другим правним лицима која имају одобрење за њихову набавку.

Одобрење за набавку нуклеарних материјала издаје надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини.

Одобрење за набавку нуклеарних материјала неће се издати кориснику који не испуњава услове за смештај, чување и физичку заштиту тих материјала или који нема стручна лица за руковање тим материјалима.

Одобрење за набавку нуклеарних материјала неће се издати ни ако то налажу интереси безбедности земље и општенародне одбране.

Члан 61.

Превоз нуклеарних материјала врши се у складу са савезним прописима којима се уређује превоз опасних материјала и ратификованим међународним уговорима, о превозу опасних материјала.

3. Евиденција и контрола нуклеарних материјала

Члан 62.

Предузеће и друго правно лице које у оквиру своје делатности производи, прерађује, користи или складишти нуклеарне материјале дужно је да води евиденцију о тим материјалима по зонама материјалних биланса и да подаје из те евиденције доставља надлежном републичком, односно покрајинском органу.

Члан 63.

Надлежни републички, односно покрајински органи воде евиденцију о нуклеарним материјалима за све зоне материјалних биланса у републици, односно аутономној покрајини и врше контролу евиденција које воде предузећа и друга правна лица из члана 62. овог закона.

Органи из става 1. овог члана достављају савезном органу управе надлежном за послове нуклеарне енергије податке о нуклеарним материјалима из евиденције коју воде.

Савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије одређује зоне материјалних биланса за целу територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Члан 64.

Ради спровођења инспекцијског надзора над нуклеарним материјалима, предузеће и друго правно лице из члана 60. овог закона дужно је да обезбеди:

1) место и инсталације за постављање и несметано функционисање прописане опреме за контролу нуклеарних материјала;

2) стављање пломбе на постројење, односно просторију у којој се налазе нуклеарни материјали.

Ако се постави опрема потребна за контролу нуклеарних материјала или се постројење, односно одређени део просторије стави под пломбу, предузећа и друга правна лица из става 1. овог члана дужна су да обезбеде услове за несметано функционисање опреме, односно за неповредивост пломбе.

Члан 65.

Савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије води евиденцију о нуклеарним материјалима и обавља друге послове у вези са том евиденцијом ради извршавања међународних обавеза Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у области нуклеарне енергије.

4. Физичка заштита нуклеарних објеката, нуклеарних материјала и радиоактивних отпадних материјала

Члан 66.

Предузеће и друго правно лице које користи нуклеарни објект или нуклеарне материјале дужно је да организује, односно обезбеди физичку заштиту нуклеарног објекта, нуклеарних материјала и радиоактивних отпадних материјала.

Предузеће и друго правно лице из става 1. овог члана, општим актом утврђује мере физичке заштите нуклеарних објеката, нуклеарног материјала и радиоактивних отпадних материјала при њиховом коришћењу, преносу, преради или складиштењу.

На акт из става 2. овог члана сагласност даје надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 67.

Инвеститор нуклеарног објекта дужан је да предвиди и спроводи све мере физичке заштите на простору за изградњу нуклеарног објекта, на нуклеарном објекту, на грађевинском објекту који служи нуклеарном објекту или је у његовом саставу, као и све мере заштите нуклеарних материјала и радиоактивних отпадних материјала ради заштите од оштећења, пожара, крађе и других штетних радњи или догађаја и ради заштите документације која се односи на изградњу нуклеарног објекта.

Члан 68.

Ако надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини који врши надзор над спровођењем мера физичке заштите оцени да је то потребно, може и сам привремено одредити и предузети поједине мере физичке заштите нуклеарног објекта, нуклеарних материјала и радиоактивних отпадних материјала.

IV. НАДЗОРИ И ОВЛАШЋЕЊА

Члан 69.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врше надлежни органи у републици, односно аутономној покрајини, осим кад је овим законом прописано да тај надзор врше савезни органи управе.

Надзор над прометом извора јонизујућих зрачења преко границе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије врше савезни орган управе надлежан за послове здравства и савезни орган управе надлежан за унутрашње послове.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона које се односе на садржај радионуклида у сточној храни, биљкама, семену биљака, домаћим животињама и отпацама животињског порекла при промету преко границе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије врши савезни орган управе надлежан за послове пољопривреде.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донесених на основу овог закона, које се односе на спровођење прописаних мера нуклеарне сигурности, врши савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије.

Члан 70.

Надзор над спровођењем мера заштите од јонизујућих зрачења и нуклеарне сигурности за изворе јонизујућих зрачења који се производе, стављају у промет или користе у Југословенској народној армији, у складу са овим законом, врши савезни орган управе надлежан за послове народне одбране.

Надзор над спровођењем мера заштите од јонизујућих зрачења и нуклеарне сигурности за изворе јонизујућих зрачења који се производе, стављају у промет или користе у органима унутрашњих послова, у складу са овим законом, врше органи управе надлежни за унутрашње послове.

Члан 71.

У току ванредног догађаја савезни органи управе надлежни за послове заштите од јонизујућих зрачења или за нуклеарну сигурност, у оквиру свог делокруга, врше надзор над извршавањем одредаба овог закона и прописа донесених на основу овог закона над чијим извршавањем непосредан надзор врше надлежни органи управе у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 72.

У вршењу надзора органи из чл. 69, 70. и 71. овог закона, у оквиру свог делокруга, могу да:

1) нареду отклањање недостатака у вези са радом на изворима јонизујућих зрачења и са физичком заштитом нуклеарних објеката нуклеарних материјала;

2) обуставе рад са изворима јонизујућих зрачења и одузму одобрење за коришћење извора зрачења;

3) обуставе изградњу нуклеарних објеката за чију локацију, изградњу, односно реконструкцију, пуштање у рад или коришћење не постоји одобрење, док се не прибави то одобрење, односно док се не испуне други прописани или одређени услови;

4) забране промет или пренос извора јонизујућих зрачења преко границе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, односно пренос из једног места у друго у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији док се не испуне прописани или одређени услови;

5) поднесу захтев за покретање прекршајног поступка, односно пријаву за привредни преступ или кривично дело ако у вршењу надзора утврде да је за непридржавање прописа предвиђена одговорност по одредбама овог закона и других прописа.

У случају из става 1. тачка 2. овог члана, орган који је донео решење о обустави рада са изворима јонизујућих зрачења и о одузимању одобрења за коришћење извора зрачења дужан је да у решењу одреди начин даљег поступања и располагања тим изворима.

Жалба против решења о предузимању мера из става 1. овог члана не одлаже извршење решења.

Члан 73.

У остваривању одговорности савезних органа за извршавање одредаба овог закона и прописа донесених на основу овог закона који се односе на извршавање ратификованих међународних уговора, на евиденцију и контролу нуклеарних материјала, као и на југословенске стандарде, техничке нормативе и норме квалитета производа, робе и услуга, који су од интереса за целу земљу, када непосредно надзор над извршавањем тих прописа врши надлежни ор-

ган у републици, односно аутономној покрајини, савезни орган управе има право и дужност да:

1) даје надлежном органу у републици, односно аутономној покрајини обавезне инструкције;

2) ако орган управе у републици, односно аутономној покрајини не изврши одређени управни посао на основу овлашћења из овог закона, а неизвршавање тог управног посла може изазвати штетне последице, изврши тај посао и да о томе обавести Савезно извршно веће и извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине.

Члан 74.

Ако надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини не спроведе одредбе овог закона и прописа донесене на основу овог закона, савезни орган управе надлежан за послове нуклеарне енергије, здравства или пољопривреде упозориће на то орган управе у републици, односно аутономној покрајини надлежан за послове нуклеарне енергије, здравства или пољопривреде и затражиће да предузме мере којима се обезбеђује спровођење овог закона, одређујући рок у коме треба предузети те мере.

Савезни орган управе из става 1. овог члана обавестиће истог дана Савезно извршно веће о предузетим мерама из става 1. овог члана, које је дужно да, најдоцније у року од три дана, о томе обавести извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине.

Члан 75.

Ако се и поред упозорења из члана 74. став 1. овог закона и предузетих мера, односно протекла одређеног рока за предузимање тих мера не обезбеди спровођење одредаба овог закона и прописа донесених на основу овог закона, над чијим спровођењем надзор врше савезни органи управе, Савезно извршно веће ће преко савезног органа управе надлежног за послове нуклеарне енергије, здравства или пољопривреде обезбедити њихово спровођење.

Истовремено са предузимањем мера за обезбеђивање спровођења овог закона и прописа донесених на основу овог закона, Савезно извршно веће ће о томе обавестити Скупштину СФРЈ, а може предложити да она о предузетим мерама обавести скупштину републике, односно скупштину аутономне покрајине и покрене питање одговорности надлежног републичког, односно покрајинског органа управе, односно функционера који руководи тим органима.

Члан 76.

Ако се поред упозорења из члана 74. став 1. овог закона и предузетих мера, односно протекла одређеног рока за предузимање тих мера не обезбеди спровођење одредаба овог закона и прописа донесених на основу овог закона, над чијим спровођењем надзор врше надлежни органи у републици, односно аутономној покрајини, Савезно извршно веће ће предложити Скупштини СФРЈ да од скупштине републике, односно скупштине аутономне покрајине затражи предузимање мера којима се обезбеђује спровођење овог закона и прописа донесених на основу овог закона и да покрене питање одговорности надлежног органа, односно функционера који руководи тим органом.

Ако неизвршавање закона може угрозити живот и здравље људи, проузроковати веће штетне материјалне последице и угрозити безбедност земље или изазвати друге теже последице, Савезно извршно веће ће непосредно обезбедити његово извршавање и о томе ће истовремено обавестити Скупштину СФРЈ.

Члан 77.

Надлежни републички, односно покрајински органи дужни су да надлежним савезним органима управе достављају податке и извештаје о извршавању овог закона и прописа донесених на основу овог закона, у роковима које одреде ти савезни органи.

Члан 78.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства доноси прописе о:

1) местима и временским интервалима систематског испитивања садржаја радионуклида у животnoj средини, раном откривању и обавештавају радиоактивне контаминације животне средине (члан 9. ст. 1. и 2);

2) методама утврђивања садржаја радионуклида у животnoj средини (члан 9. став 2);

3) условима које, у погледу кадрова, опреме и радних просторија, морају испуњавати предузећа и организације друштвених делатности које врше систематска испитивања радиоактивности животне средине (члан 9. став 4);

4) местима, временским интервалима, начину и обиму систематског испитивања садржаја радионуклида у животnoj средини у околини нуклеарних објеката (члан 11);

5) начину сакупљања, евидентирања, обрађивања, складиштења, трајног одлагања и испуштања радиоактивних отпадних материјала у животну средину (члан 13);

6) стављању у промет и коришћењу радиоактивних материјала рендген-апарата и других уређаја који производе јонизујућа зрачења и мерама заштите од зрачења тих извора (чл. 17. и 18);

7) начину и условима којима се може вршити обука лица млађих од 18 година за рад на изворима јонизујућих зрачења (члан 20);

8) стручној спреми, здравственим условима и здравственим прегледима лица која могу радити са изворима јонизујућих зрачења (члан 21);

9) границама изнад којих становништво и лица која раде са изворима јонизујућих зрачења не смеју бити изложени озрачењу, мерењима степена изложености јонизујућим зрачењима лица која раде са изворима тих зрачења и проверавању контаминације радне средине (члан 22);

10) условима за примењивање извора јонизујућих зрачења у медицини (члан 24);

11) условима под којима се могу стављати у промет и употребљавати вода за пиће, животно намирнице и предмети опште употребе који садрже радионуклиде изнад одређених граница активности (члан 26);

12) максимално одређеним границама радиоактивне контаминације животне средине и вршењу деконтаминације (члан 28);

13) начину вођења евиденције о изворима јонизујућих зрачења и озрачењу становништва и лица која су при раду изложена дејству јонизујућих зрачења (члан 34);

14) интервентним и изведеним интервентним нивоима, као и мерама за заштиту становништва, домаћих животиња и пољопривреде (ветеринарство, биљна производња и водопривреда) у ванредном догађају (члан 29).

Прописе из става 1. тач. 1, 4, 12. и 14. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства, у споразуму са функционерима који руководе савезним органом управе надлежним за унутрашње послове, савезним органом управе надлежним за народну одбрану, савезним органом управе надлежним за пољопривреду и савезном организацијом надлежном за хидрометеоролошке послове, а прописе из тач. 4. и 14. и у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове нуклеарне енергије.

Прописе из става 1. тачка 6. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства, у споразуму са функционерима који руководе савезним органом управе надлежним за унутрашње послове и савезним секретаријатом за народну одбрану.

Прописе из става 1. тач. 1. и 5. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства, у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове заштите животне средине.

Члан 79.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове нуклеарне енергије доноси прописе о:

1) условима за локацију, изградњу, пробни рад, пуштање у рад, коришћење и трајан престанак рада нуклеарних објеката (чл. 35, 36, 37, 41, 42, 43, 44. и 52);

2) изради и садржини извештаја о сигурности и друге документације потребне за утврђивање сигурности нуклеарних објеката (члан 40);

3) стручној спреми, радном искуству, провери знања и потврди о испуњавању услова лица која раде на одређеним пословима у нуклеарним објектима (чл. 50. и 51);

4) зонама материјалног биланса, начину вођења евиденције о нуклеарним сировинама и нуклеарним материјалима и достављању података из те евиденције (чл. 62. и 63);

5) основним критеријумима сигурности нуклеарног објекта (чл. 39, 40, 42, 43, 45. и 48);

6) прописаним мерама нуклеарне сигурности и управљању нуклеарним објектом (чл. 6, 35, 41, 42, 43, 45. и 48);

7) обавештавању домаће јавности, суседних држава и међународне агенције за атомску енергију о нуклеарним удесима и радиоактивној опасности и пружању помоћи у тим случајевима (чл. 32. и 33).

Пропис из става 1. тачка 1. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове нуклеарне енергије, у споразуму са функционерима који руководе савезним органом управе надлежним за послове здравства, савезним органом управе надлежним за народну одбрану и савезним органом управе надлежним за унутрашње послове.

Прописе из става 1. тачка 7. овог члана доноси функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове нуклеарне енергије, у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства.

Члан 80.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове пољопривреде, у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства, доноси пропис о максимално допуштеним границама присуства радионуклида у сточној храни, сировинама за израду крмних смеша за исхрану животиња и води за напајање животиња и о условима под којима се могу стављати у промет и употребљавати за исхрану животиња ако је садржај радионуклида изнад одређених граница активности (члан 8. тачка 5. и чл. 9. и 26).

Члан 81.

Органи управе надлежни за унутрашње послове, у оквиру својих права и дужности, дужни су да надлежном органу за послове заштите од јонизујућих зрачења, односно надлежном органу за сигурност нуклеарних објеката, на њихов захтев, пруже помоћ при спровођењу мера прописаних или одређених по овом закону.

Члан 82.

Овлашћује се савезни секретар за народну одбрану да, у складу са одредбама овог закона, пропише ближе услове за набавку, стављање у промет и коришћење извора јонизујућих зрачења који се употребљавају у Југословенској народној армији, као и начин вршења надзора над тим изворима.

Овлашћује се функционер који руководи савезним органом управе надлежним за унутрашње послове да, у складу са одредбама овог закона, пропише услове за набавку, стављање у промет и коришћење извора јонизујућих зрачења који се употребљавају у органима унутрашњих послова, као и начин вршења надзора над тим изворима.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 83.

Ко прерађује, складишти или трајно одлаже радиоактивне отпадне материјале иностраног порекла на терито-

рији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије казниће се за кривично дело казном затвора од шест месеци до пет година (члан 14).

Ко нареди, одобри или организује скупљање, прераду, складиштење или трајно одлагање, испуштање у животну средину или коришћење радиоактивних материјала или њихових отпадака противно овом закону или прописима донесеним на основу овог закона казниће се за кривично дело казном затвора од шест месеци до пет година.

Члан 84.

Новчаном казном од 45.000 до 450.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице ако:

1) сакупља или обрађује или складишти или испушта радиоактивне отпадне материјале у животну средину или врши трајно одлагање тих материјала противно начину и условима одређеним прописима донесеним на основу овог закона (члан 13. и члан 78. став 1. тачка 5);

2) воду за пиће или животне намирнице или предмете опште употребе који садрже радиоактивне материјале изнад прописаних граница активности стави у промет противно условима прописаним овим законом или прописима донесеним на основу овог закона (члан 26. и члан 78. став 1. тачка 11);

3) при раду са изворима јонизујућих зрачења проузрокује контаминацију животне средине изнад прописане границе или не спроведе деконтаминацију на начин одређен овим законом или прописима донесеним на основу овог закона (члан 28. и члан 78. став 1. тачка 12);

4) не предвиди или не спроведе све мере физичке заштите на простору за изградњу нуклеарног објекта или на нуклеарном објекту или на грађевинском објекту који служи нуклеарном објекту или је у његовом саставу или над нуклеарним материјалима или радиоактивним отпадним материјалима (члан 67).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 85.

Новчаном казном од 4.500 до 45.000 динара казниће се за прекршај предузеће које користи нуклеарни објект или друго правно лице ако:

1) не врши систематско испитивање присуства радионуклида у животној средини у својој околини или не утврди програм системских испитивања или то испитивање не врши по програму који је потврдио надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини (члан 11);

2) без претходног обавештавања надлежног органа у републици, односно аутономној покрајини трајно престане са коришћењем нуклеарног објекта (члан 15);

3) без претходног одобрења органа одређеног републичким, односно покрајинским прописима набави, или стави у промет, или превози или користи радиоактивне материјале или користи рендген-апарате или друге уређаје који производе јонизујућа зрачења (члан 17);

4) врши систематски рендгенски преглед лица млађих од 16 година или примењује изворе јонизујућих зрачења у медицини противно условима прописаним на основу овог закона (члан 24. и члан 78. став 1. тачка 10);

5) радницима запосленим на местима на којима су изложени јонизујућем зрачењу не обезбеди личну дозиметријску контролу, не опреми их личним заштитним средствима или не предузме друге прописане мере заштите тих радника (члан 25);

6) нема сопствену службу за заштиту од јонизујућих зрачења, односно ако нема лице одговорно за спровођење заштите од јонизујућих зрачења (члан 27);

7) извештај о сигурности нуклеарног објекта не допуњује у складу са изменама које настају у пројекту у току изградње или пробног рада или пуштања у рад, односно коришћења или трајног престанка рада нуклеарног објекта (члан 40. став 3);

8) утврди локацију, или приступи изградњи, или пусти у пробни рад, или пусти у рад или трајно престане са

радом нуклеарног објекта без одобрења надлежног органа у републици, односно аутономној покрајини (чл. 35. и 47);

9) распореди на задатке и послове управљања производним процесом у нуклеарном објекту или на задатке и послове надзора над тим процесом раднике без одговарајуће стручне спреме и радног искуства или раднике који немају потврду да испуњавају услове за рад на таквим пословима, коју издаје надлежни орган управе (чл. 41, 50. и 51);

10) не обезбеди посебна складишта за нуклеарне материјале и амбалажу којом се осигурава заштита живота и здравља људи и заштита животне средине или ако складишта у која се смештају нуклеарни материјали не обезбеди од присуства неовлашћених лица (члан 50. и члан 59. ст. 1. и 3);

11) се бави прометом нуклеарних материјала, или прода, односно уступи нуклеарне материјале или изврши набавку нуклеарних материјала без одобрења надлежног органа (чл. 56. и 60);

12) не води евиденцију по зонама материјалних биланса о нуклеарним материјалима које производи, прерађује, користи или складишти или не доставља податке из те евиденције надлежном органу (члан 62);

13) не поступи по извршном решењу надлежног органа којим се наређује нека радња или мера обезбеђења заштите од јонизујућих зрачења или нуклеарне сигурности која је предвиђена овим законом или прописима донесеним на основу овог закона (члан 72).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај новчаном казном од 1.000 до 10.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 86.

Новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице ако:

1) на месту изложеном јонизујућем зрачењу запосли или задржи на раду лице које не сме радити са изворима јонизујућих зрачења или које нема прописану стручну спрему или не испуњава прописане здравствене услове за рад са изворима јонизујућих зрачења (члан 19. и члан 21. став 1);

2) обуку лица млађих од 18 година за рад са изворима јонизујућих зрачења врши на начин и под условима супротно прописима предвиђеним овим законом (члан 20. и члан 78. став 1. тачка 7);

3) после ступања на снагу овог закона угради радиоактивни громобран на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије или ако из радиоактивних громобрана уграђених до ступања на снагу овог закона не уклони извор јонизујућег зрачења до истека времена предвиђеног за његову замену (чл. 23. и 90);

4) утврди да на одређеном подручју постоји озрачење изнад граница прописаних на основу овог закона, односно да постоји контаминација радионуклидима, а о тој опасности одмах не обавести надлежне органе управе (члан 32. став 1);

5) не води евиденцију о изворима јонизујућих зрачења које производи, чији промет врши, које увози или користи или ако о свакој испоруци не обавести надлежни орган одређен републичким, односно покрајинским прописима (члан 34. став 1);

6) надлежном органу не достави извештај са подацима из члана 53. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај новчаном казном од 800 до 8.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 87.

Новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара казниће се за прекршај предузеће или организација друштвених делатности која је одређена да врши мерење степена изложености јонизујућим зрачењима ако, у оквиру своје делатности, не води евиденцију о озрачењу становништва или лица која су при раду изложена дејству јонизујућих зрачења или ако податке о озрачености не достави одређеним органима, односно организацијама (члан 34. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај новчаном казном од 800 до 8.000 динара и одговорно лице у предузећу или установи која је одређена да врши мерење степена изложености јонизујућим зрачењима.

Члан 88.

За радње из чл. 84. до 87. овог закона казниће се за прекршај оснивач радње која нема својство правног лица новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара.

Члан 89.

Новчаном казном од 250 динара казниће се за прекршај појединац који ради са изворима јонизујућих зрачења ако се у току рада не подвргне здравственом прегледу у одређеном року или ако не употребљава лична и друга заштитна средства (чл. 21. и 25).

Прекршај из става 1. овог члана утврђују и казне изричу овлашћени радници органа надлежног за вршење надзора приликом вршења инспекцијских прегледа на местима на којима се ради са изворима јонизујућих зрачења.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 90.

Извори јонизујућих зрачења из радиоактивних гробница који су уграђени до дана ступања на снагу овог закона морају се уклонити до истека времена за њихову замену, а најкасније до краја 1996. године.

Члан 91.

Функционери који руководе надлежним савезним органима управе дужни су да донесу прописе из чл. 78, 79. и 80. овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 92.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о посебним мерама сигурности при коришћењу нуклеарне енергије („Службени лист СФРЈ”, бр. 62/84).

Прописи донесени на основу чл. 65, 66. и 67. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о посебним мерама сигурности при коришћењу нуклеарне енергије („Службени лист СФРЈ”, бр. 62/84) ускладиће се са одредбама овог закона најдоцније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 93.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивача у „Службеном листу СФРЈ”.

5.5.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОЈ ИСПРАВНОСТИ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

Проглашава се Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1392
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ЗДРАВСТВЕНОЈ ИСПРАВНОСТИ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови које у погледу здравствене исправности морају да испуњавају животне намирнице и предмети опште употребе који се производе или увозе ради стављања у промет на домаћем тржишту и надзор над здравственом исправношћу тих намирница и предмета.

Одредбе овог закона односе се и на сировине за производњу животних намирница и предмета опште употребе, на зачине и супстанциије који се додају намирницама ради постизања одређених својстава (адитиви), као и на животне намирнице и предмете опште употребе који се привремено увозе ради прераде, дораде и обраде.

Члан 2.

Под животним намирницама, у смислу овог закона (у даљем тексту: намирнице), подразумева се све што се употребљава за храну или пиће у прерађеном или непрерађеном стању.

Под намирницом, у смислу овог закона, подразумева се и вода која служи за јавно снабдевање становништва као вода за пиће или за производњу намирница намењених продаји.

Члан 3.

Под предметима опште употребе, у смислу овог закона, подразумевају се:

- 1) посуђе, прибор, постројења, уређаји и амбалажа за намирнице;
- 2) дечије играчке;
- 3) средства за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела и амбалажа за та средства;
- 4) средства за одржавање чистоће;
- 5) дуван, дуванске прерађевине и прибор за пушење;
- 6) одређени предмети који при употреби долазе у непосредан додир са кожом или слузницом.

II. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

Члан 4.

Под здравственом исправношћу намирница, у смислу овог закона, подразумева се хигијенска исправност намирница и исправност њиховог састава у погледу енергетских, градивних и заштитних материја која има утицаја на биолошку вредност намирница.

Члан 5.

Хигијенски неисправним сматрају се намирнице, односно предмети опште употребе:

- 1) ако садрже патогене микроорганизме или патогене паразите, односно њихове излучевине или друге микроорганизме, односно паразите и штеточине који могу штетно утицати на здравље људи;
- 2) ако садрже пестициде, метале, металоиде и друге отровне супстанциије, хемиотерапеутике, анаболике и друге супстанциије у количинама које могу штетно утицати на здравље људи;
- 3) ако потичу од угинулих животиња или од животиња оболелих од болести које штетно утичу на здравље људи;
- 4) ако су механички загађени примесима које могу бити штетне за здравље људи или изазивају гађење;
- 5) ако садрже адитиве који нису дозвољени за производњу намирница или предмета опште употребе, или ако садрже недозвољене количине адитива или ако су адитиви технолошки неправилно примењени;

6) ако су им састав или органолептичка својства (укус, мирис, изглед) услед физичких, хемијских, микробиолошких или других процеса измењени па нису употребљиви за исхрану;

7) ако садрже радионуклиде изнад одређене границе или су озрачени изнад границе одређене прописима;

8) ако због састава или других својстава могу штетно утицати на здравље људи.

Члан 6.

Хигијенски неисправним сматрају се и намирнице, односно предмети опште употребе којима је истекао рок употребе означен у декларацији, или им недостаје декларација, или се из декларације не може утврдити рок употребе, ако се у промет стављају у оригиналном паковању.

Хигијенски неисправним сматрају се намирнице, односно предмети опште употребе који нису у оригиналном паковању, односно који се продају у расутом стању (ринфузи), ако на амбалажи из које се продају немају податке из декларације.

Члан 7.

Неисправним у погледу састава сматрају се намирнице које не садрже хранљиве састојке у количинама одређеним прописима о квалитету таквих намирница или не одговарају произвођачкој спецификацији у погледу хранљивих састојака, а којима је услед тога смањена биолошка вредност.

Члан 8.

Намирнице и предмети опште употребе који се увозе морају у погледу здравствене исправности одговарати условима који су прописани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Пошиљке намирница и предмета опште употребе које се увозе морају бити снабдевене исправом надлежног органа земље извозника да су здравствено исправне.

Члан 9.

Одредбе овог закона које се односе на здравствени надзор над увозом намирница и предмета опште употребе и на орган надлежан за вршење тог надзора примењују се и на намирнице и предмете опште употребе који су били извезени ако се такве намирнице и предмети опште употребе враћају извознику.

Члан 10.

Намирнице и предмети опште употребе који се стављају у промет морају бити снабдени исправом произвођача да на основу лабораторијских испитивања одговарају прописима о здравственој исправности.

Члан 11.

Намирницама и предметима опште употребе могу се у производњи и промету додавати адитиви који су дозвољени прописом о квалитету адитива и прописима о квалитету и здравственој исправности намирница и предмета опште употребе.

Прописима из става 1. овог члана одређују се адитиви који се могу додавати и количине тих адитива, као и услови за њихову употребу у производњи и промету појединих намирница, односно предмета опште употребе.

Члан 12.

Декларација намирница и одређених предмета опште употребе који се стављају у промет на домаћем тржишту у оригиналном паковању, а у чијој су производњи или промету употребљени адитиви, мора да садржи ознаку о групи употребљених адитива (на пример: „Обојено вештачким бојама”, „Конзервисано конзервансима” и сл.).

У случајевима предвиђеним прописима о здравственој исправности намирница и предмета опште употребе и прописима о квалитету, декларација појединих намирница и предмета опште употребе мора да садржи и ознаке о називу и количини употребљених адитива.

Члан 13.

Појединим намирницама могу се додавати витамини, минералне соли и други хранљиви састојци ради побољшања биолошке вредности намирница, под условима одређеним прописима о квалитету тих намирница.

Декларација намирница из става 1. овог члана мора да садржи податак о састојцима који су додати ради побољшања и количину тих састојака.

Члан 14.

Намирницама намењеним за исхрану лица код којих је потребно постићи одређена дејства контролисаном употребом намирница могу се у процесу производње променити састав или физичка, хемијска, биолошка или друга својства у односу на истоврсне намирнице нормалног састава.

Намирнице из става 1. овог члана морају у декларацији имати ознаку „Дијететски производ”.

Члан 15.

Предмети опште употребе не смеју садржавати супстанциије које могу штетно да делују на здравље људи, или да неповољно утичу на органолептичка својства и састав намирница или да загађују животну средину.

За производњу појединих врста предмета опште употребе могу се, у прописаним количинама употребљавати само супстанциије чија је употреба за ту сврху дозвољена прописима о здравственој исправности предмета опште употребе, прописима о квалитету и Југословенском фармакопејом.

Члан 16.

Забрањено је приписивање лековитог својства намирницама или предметима опште употребе, као и рекламирање употребом слике, цртежа, знакова, израза или текста који би потрошача могли довести у заблуду у погледу састава, својства, намене или дејства тих намирница, односно предмета опште употребе.

Члан 17.

Забрањено је рекламирање алкохолних пића, дувана и дуванских прерађевина у штампи, на радију и телевизији; преко биоскопских дијапозитива, филмова, панова, таблица, налепница и других облика рекламе на јавним местима, на објектима и средствима саобраћаја; преко светлених реклама; преко књига, часописа, календара и одевних предмета и преко налепница, плаката и летака ако су те налепнице, плакати и леци одвојени од амбалаже, алкохолних пића, односно дувана и дуванских прерађевина.

Не сматра се рекламирањем, у смислу става 1. овог члана, објављивање обавештења о квалитету и другим својствима алкохолних пића, дувана, односно дуванских прерађевина у стручним књигама, часописима и другим стручним публикацијама које су намењене искључиво произвођачима или продавцима тих производа.

Члан 18.

Произвођачи дувана и дуванских прерађевина дужни су да на оригиналном паковању тих производа ставе ознаку „Пушење је штетно за здравље”, као и податке о количини катрана и никотина.

III. ЗДРАВСТВЕНИ НАДЗОР И ОВЛАШЋЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Члан 19.

Намирнице и предмети опште употребе који се стављају у промет на домаћем тржишту подлеже здравственом надзору.

Осим надзора из става 1. овог члана, намирнице, односно предмети опште употребе подлеже и ветеринарској контроли, фитосанитарној контроли, контроли квалитета, а при увозу и царинској контроли, у складу са прописима из одговарајућих области.

Члан 20.

Здравствени надзор над намирницама и предметима опште употребе који се увозе врши савезни орган управе надлежан за послове здравства преко савезних санитарних инспектора.

Здравствени надзор над производњом и прометом намирница и предмета опште употребе у Југословенској народној армији врше надлежни војни органи, у складу са одредбама овог закона и прописима донесеним на основу овог закона.

Здравствени надзор над производњом и прометом намирница и предмета опште употребе, осим надзора из ст. 1. до 2. овог члана, врши надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини.

Члан 21.

У вршењу здравственог надзора овлашћени радници органа из члана 20. овог закона имају право да узимају узорке намирница и предмета опште употребе ради лабораторијског испитивања да ли у погледу здравствене исправности одговарају прописима у складу са одредбама овог закона.

Овлашћени радници органа из члана 20. став 3. овог закона узимају најмање 15 узорака намирница и предмета опште употребе из производње и промета на 1.000 становника годишње ради систематског лабораторијског испитивања.

Узимање узорака воде која служи за јавно снабдевање становништва као вода за пиће или за производњу намирница, ради давања оцене о хигијенској исправности, одређује се прописом донесеним на основу овог закона.

Предузећа, задруге, радње, пољопривредна газдинства и друга правна лица (у даљем тексту: организације) и радни људи који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана који производе, увозе или стављају у промет намирнице и предмете опште употребе дужни су да органима надлежним за вршење здравственог надзора ставе бесплатно на располагање потребне количине намирница и предмета опште употребе (узорак) за лабораторијска испитивања.

О узимању узорака намирница и предмета опште употребе саставља се записник.

Члан 22.

Лабораторијска испитивања (анализа и суперанализа) узорака ради утврђивања здравствене исправности намирница и предмета опште употребе могу вршити здравствене и друге организације, а лабораторијска испитивања воде која служи за јавно снабдевање становништва као вода за пиће или за производњу намирница намењених продаји могу вршити здравствене организације које испуњавају прописане услове у погледу стручних кадрова, просторија и опреме.

Анализу узорака из става 1. овог члана врше здравствене и друге организације за које надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини утврди да испуњавају прописане услове.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства решењем утврђује које здравствене и друге организације испуњавају услове за суперанализу намирница и предмета опште употребе.

Решење из става 3. овог члана објављује се у „Службеном листу СФРЈ”.

Члан 23.

Овлашћени радници органа из члана 20. овог закона одлучују којој ће организацији доставити узорке намирница и предмета опште употребе ради лабораторијског испитивања.

Резултат анализе узорака може се побитијаи захтевом да се изврши суперанализа узорака узетих у исто време, на исти начин и испитаних истом методом. Захтев се подноси у року од три дана од дана саопштења резултата анализе.

Узорци лако кварљиве намирнице могу се, на захтев власника од кога су узети, истовремено послати на анализу и суперанализу.

Ако резултат суперанализе није у складу са резултатом анализе, меродаван је резултат суперанализе узорака.

Члан 24.

Трошкове испитивања здравствене исправности намирница и предмета опште употребе у производњи сноси произвођач.

Трошкове испитивања здравствене исправности намирница и предмета опште употребе у промету на домаћем тржишту сноси организација, односно радни човек који самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана који их ставља у промет.

Члан 25.

Организација, односно радни човек који самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана који производи, ставља у промет или увози намирнице и предмете опште употребе дужан је да овлашћеним радницима органа из члана 20. овог закона омогући вршење здравственог надзора, увид у документацију, узимање узорака и несметан рад.

Организација, односно радни човек који самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана који производи или увози намирнице и предмете опште употребе дужан је да на захтев овлашћених радника органа из члана 20. овог закона без одлагања да податке о врсти, саставу и чистоћи сировина, хемијских средстава и других супстанција употребљених у производњи намирница, односно предмета опште употребе од којих се узимају узорци.

Члан 26.

У вршењу здравственог надзора овлашћени радник органа из члана 20. овог закона има право и дужност да предузима следеће мере:

1) да привремено забрани промет намирница и предмета опште употребе за које посумња да нису здравствено исправни, док се лабораторијским испитивањем не утврди њихова здравствена исправност;

2) да забрани промет и употребу здравствено неисправних намирница и предмета опште употребе;

3) да нареди одузимање и уништење хигијенски неправних намирница и предмета опште употребе и о томе објави у средствима јавног информисања одговарајуће саопштење о трошку организације, односно радног човека који самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана који су одговорни за неисправност намирница и предмета опште употребе;

4) да забрани увоз здравствено неисправних намирница и предмета опште употребе и нареди да се врате пошиљаоцу;

5) да нареди уништење здравствено неисправних намирница и предмета опште употребе који се увозе ако пошиљка не може да се врати пошиљаоцу.

Мере из става 1. овог члана одређују се решењем донесеним у управном поступку. Жалба против овог решења не задржава његово извршење.

Члан 27.

Против решења савезног санитарног инспектора може се изјавити жалба функционеру који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства.

Жалба се подноси у року од осам дана од дана достављања решења.

Члан 28.

Ако овлашћени радници органа из члана 20. овог закона у вршењу здравственог надзора оцене да је повредом одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега учињен прекршај, односно привредни преступ или кривично дело, дужни су да поднесу захтев за покретање прекршајног поступка, односно пријаву надлежном органу за покретање поступка за привредни преступ или кривично дело.

IV. ЗДРАВСТВЕНИ НАДЗОР НАД НАМИРНИЦАМА И ПРЕДМЕТИМА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ КОЈИ СЕ УВОЗЕ

Члан 29.

Здравствени надзор над намирницама и предметима опште употребе који се увозе врши се на граници Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Здравствени надзор над намирницама и предметима опште употребе може се вршити и у другим местима у којима се врши царинење, а која решењем одреди функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства.

Члан 30.

Увозник намирница, односно предмета опште употребе дужан је да пре царинења поднесе савезном санитарном инспектору захтев за преглед пошиљке коју увози ради утврђивања здравствене исправности, у месту у коме се врши здравствени надзор.

Намирнице и предмети опште употребе не могу се царинити док се од инспектора из става 1. овог члана не добије решење да пошиљка из тог става, у погледу здравствене исправности, одговара условима који су за такве намирнице, односно предмете опште употребе прописани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Органи царинске службе дужни су, у оквиру својих права и дужности, да савезном санитарном инспектору омогуће увид у документацију и несметано вршење здравственог надзора над пошиљкама намирница и предмета опште употребе који се налазе под царинским надзором и пруже помоћ у спровођењу наређених мера.

Члан 31.

Изузетно од одредбе члана 30. став 2. овог закона, органи царинске службе могу, на захтев увозника, извршити царинење пошиљке и без доказа о њеној здравственој исправности ако је пошиљка подвргнута лабораторијском прегледу чији резултат још није познат, а на основу сагласности савезног санитарног инспектора која се доставља и органу надлежном за вршење здравственог надзора у месту испоруке, односно складиштења.

Сагласност из става 1. овог члана садржи и податке о месту и условима ускладиштења, начин превоза и обавезама складиштара и корисника, као и друге услове значајне за очување здравствене исправности пошиљке.

Увозник не сме стављати у промет ни прерађивати пошиљку из става 1. овог члана до доношења решења на основу лабораторијског налаза да је пошиљка здравствено исправна.

Ако се лабораторијским испитивањем утврди да пошиљка из става 1. овог члана, у погледу здравствене исправности, не одговара прописаним условима, увозник ће о свом трошку поступити у складу са решењем донесеним на основу овлашћења из члана 26. овог закона.

Члан 32.

Трошкове испитивања и утврђивања здравствене исправности намирница и предмета опште употребе који се увозе сноси увозник.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства прописује висину и начин плаћања накнаде за покривање трошкова из става 1. овог члана.

Члан 33.

На намирнице и предмете опште употребе који се увозе у слободне и царинске зоне или у консигнациона складишта у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији примењују се одредбе овог закона које се односе на увоз намирница и предмета опште употребе.

Члан 34.

При вршењу здравственог надзора над увозом намирница и предмета опште употребе, савезни санитарни

инспектор мора имати легитимацију и знак којим се потврђује његово службено својство.

Легитимацију и знак из става 1. овог члана прописује и издаје функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства.

V. ПРАВА И ДУЖНОСТИ САВЕЗНОГ ОРГАНА УПРАВЕ НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВСТВА У ПОГЛЕДУ ИЗВРШАВАЊА ОВОГ ЗАКОНА КАД НЕПОСРЕДАН НАДЗОР ВРШЕ ОРГАНИ У РЕПУБЛИКАМА И АУТОНОМНИМ ПОКРАЈИНАМА

Члан 35.

У остваривању одговорности савезних органа за извршавање овог закона и прописа донесених на основу овог закона, кад је јединствено примењивање тих прописа у интересу целе земље, а непосредан надзор над примењивањем тих прописа врше органи у републикама и аутономним покрајинама, савезни орган управе надлежан за послове здравства има право и дужност:

1) да надлежним органима у републици, односно аутономној покрајини даје обавезне инструкције;

2) да изврши одређени управни посао чије неизвршење може изазвати теже штетне последице за здравље људи, ако такав посао не изврши надлежни орган у републици, односно аутономној покрајини, и да о томе обавести Савезно извршно веће и извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине;

3) да покреће, односно захтева покретање поступка за утврђивање одговорности за неизвршавање овог закона и прописа донесених на основу овог закона.

Члан 36.

Ако надлежни органи у републици, односно аутономној покрајини не извршавају овај закон и прописе донесене на основу овог закона, савезни орган управе надлежан за послове здравства упозориће на то републички, односно покрајински орган управе надлежан за послове здравственог надзора над намирницама и предметима опште употребе и затражиће да предузме мере којима се обезбеђује извршење овог закона и прописа донесених на основу овог закона, одређујући рок у коме треба предузети те мере.

О предузетим мерама из става 1. овог члана савезни орган управе надлежан за послове здравства обавестиће истог дана Савезно извршно веће, које је дужно, најдоцније у року од три дана од дана обавештења, извести о томе извршно веће скупштине републике, односно извршно веће скупштине аутономне покрајине.

Ако се и поред упозорења из ст. 1. и 2. овог члана и предузетих мера, односно протеча одређеног рока за предузимање тих мера не обезбеди извршавање овог закона и прописа донесених на основу овог закона, Савезно извршно веће ће преко савезног органа управе надлежног за послове здравства обезбедити њихово извршавање.

Истовремено са предузимањем мера за обезбеђивање извршавања овог закона и прописа донесених на основу овог закона, Савезно извршно веће ће о томе обавестити Скупштину СФРЈ, а може предложити да она о предузетим мерама обавести скупштину републике, односно скупштину аутономне покрајине и да покрене питање одговорности републичког, односно покрајинског органа управе надлежног за послове здравственог надзора над намирницама и предметима опште употребе, односно функционера који руководи тим органом.

Члан 37.

Надлежни органи управе у републикама, односно аутономним покрајинама дужни су да савезном органу управе надлежном за послове здравства достављају редовне извештаје о извршавању овог закона.

Органи из става 1. овог члана дужни су да одмах обавесте савезни орган управе надлежан за послове здравства о здравствено неисправним намирницама и предметима

опште употребе за које се утврди или претпоставља да се налазе у промету на територији других република и аутономних покрајина.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства доноси пропис о садржини и начину достављања извештаја из става 1. овог члана.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Новчаном казном од 45.000 до 450.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице које се бави производњом, увозом или прометом намирница или предмета опште употребе:

1) ако стави у промет намирнице или предмете опште употребе који су хигијенски неисправни или произведени намирнице, односно предмете опште употребе од хигијенски неисправних сировина (члан 5);

2) ако стави у промет намирнице или предмете опште употребе којима је истекао рок употребе означен у њиховој декларацији, или им недостаје декларација, или се из декларације не може утврдити рок употребе, ако се у промет стављају у оригиналном паковању (члан 6. став 1);

3) ако увози ради стављања у промет на домаћем тржишту намирнице или предмете опште употребе који у погледу здравствене исправности не одговарају условима који су за такве намирнице, односно предмете опште употребе прописани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији (члан 8);

4) ако у производњи или промету намирница или предмета опште употребе употреби адитиве и друге састојке противно прописаним условима (члан 11, члан 13. став 1. и члан 14. став 1);

5) ако за производњу појединих врста предмета опште употребе употреби супстанције чија употреба или количина није дозвољена (члан 15).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу које се бави производњом, увозом или прометом намирница или предмета опште употребе новчаном казном од 2.500 до 25.000 динара.

Члан 39.

Новчаном казном од 30.000 до 300.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице које се бави производњом, увозом или прометом намирница или предмета опште употребе или јавним информисањем, односно рекламирањем производа и услуга:

1) ако стави у промет намирнице које не садрже хранљиве састојке у количинама одређеним прописима о квалитету таквих намирница или не одговарају произвођачкој спецификацији у погледу хранљивих састојака, а којима је услед тога смањена биолошка вредност (члан 7);

2) ако приписује лековито својство намирницама или предметима опште употребе и ако рекламира на други начин противно одредбама овог закона (члан 16);

3) ако противно закону рекламира алкохолна пића, дуван или дуванске прерађевине (члан 17. став 1);

4) ако на оригиналном паковању дувана и дуванских прерађевина не стави ознаку: „Пушење је штетно за здравље” и податке о количини катрана и никотина (члан 18).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара.

Члан 40.

Новчаном казном од 4.500 до 45.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице које се бави производњом, увозом или прометом намирница или предмета опште употребе:

1) ако стави у промет намирнице, односно предмете опште употребе који нису у оригиналном паковању или се продају у расутом стању (ринфуза) ако на амбалажи из које се продају немају податке из декларације (члан 6. став 2);

2) ако намирнице и предмете опште употребе стави у промет без исправа да одговарају прописима о здравственој исправности (члан 10);

3) ако стави у промет недеklarисане, односно нетачно или непотпуно декларисане намирнице или предмете опште употребе који пре стављања у промет подлеже обавезном декларисању (члан 12, члан 13. став 2. и члан 14. став 2);

4) ако органу надлежном за вршење здравственог надзора не стави бесплатно на располагање, ради узимања узорака, потребне количине намирница или предмета опште употребе, или не омогући вршење здравственог надзора, увид у документацију, узимање узорака и несметан рад или не да податке о врсти, саставу и чистоћи сировина, хемијских средстава и других супстанција употребљених у производњи намирница, односно предмета опште употребе од којих се узимају узорци (члан 21. став 4. и члан 25);

5) ако поступи противно решењу за примењивање мера обезбеђења у погледу увоза, стављања у промет, располагања или уништења намирница, односно предмета опште употребе (члан 26);

6) ако савезном санитарном инспектору не поднесе захтев за преглед пошиљке намирница или предмета опште употребе које увози (члан 30. став 1);

7) ако стави у промет или прерађује пошиљку која се увози пре доношења решења на основу лабораторијског испитивања да је здравствено исправна (члан 31. став 3).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу које се бави производњом, увозом или прометом намирница или предмета опште употребе новчаном казном од 1.000 до 10.000 динара.

Члан 41.

За радње из чл. 38. и 39. и члана 40. став 1. овог закона казниће се за прекршај лице које самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана новчаном казном од 4.500 до 45.000 динара.

Члан 42.

Новчаном казном од 1.000 до 10.000 динара казниће се за прекршај радник органа царинске службе ако изврши царинење намирница или предмета опште употребе без решења савезног санитарног инспектора да пријављена пошиљка у погледу здравствене исправности одговара прописима, или савезном санитарном инспектору не омогући увид у документацију и несметано вршење здравственог надзора над пошиљкама намирница и предметима опште употребе који се налазе под царинским надзором или не пружи помоћ у спровођењу наређених мера забране увоза или уништења пошиљки штетних по здравље људи (члан 30. ст. 2. и 3).

VII. ОБЛАШЋЕЊА ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

Члан 43.

Облашћује се функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства да донесе прописе:

1) о хигијенској исправности воде која служи за јавно снабдевање становништва као вода за пиће или за производњу намирница намењених продаји;

2) о количинама пестицида, метала и металоида и других отровних супстанција, хемиотерапеутика, анаболика и других супстанција које се могу налазити у намирницама, као и о другим условима у погледу здравствене исправности намирница и предмета опште употребе који се могу стављати у промет у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

3) о условима у погледу микробиолошке исправности којима морају одговарати намирнице у промету;

4) о условима у погледу здравствене исправности дијететских намирница које се могу стављати у промет;

5) о условима у погледу здравствене исправности предмета опште употребе који се могу стављати у промет;

6) о начину узимања узорака, односно о методама за вршење анализа и суперанализа намирница и предмета опште употребе;

7) о условима у погледу стручних кадрова, просторија и опреме које морају да испуњавају здравствене и друге организације за вршење анализа и суперанализа намирница и предмета опште употребе.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства доноси прописе, и то:

1) из става 1. тачка 2. овог члана - у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове трговине и функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове пољопривреде;

2) из става 1. тачка 3. овог члана - у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове пољопривреде;

3) из става 1. тач. 4. и 5. овог члана - у споразуму са функционером који руководи савезним органом управе надлежним за послове трговине.

Члан 44.

Савезни секретар за народну одбрану доноси прописе о вршењу здравственог надзора над производњом и прометом намирница и предмета опште употребе у Југослаvensкој народној армији.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове здравства донеће прописе из члана 22. став 3, члана 29. став 2, члана 32. став 2, члана 34. став 2, члана 37. став 3. и члана 43. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана остају на снази прописи донесени на основу овлашћења из Закона о здравственој исправности животног намирница и предмета опште употребе („Службени лист СФРЈ”, бр. 55/78 и 58/85).

Члан 46.

Организације и радни људи који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана дужни су да своје послове ускладе са одредбама члана 18. овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 47.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о здравственој исправности животног намирница и предмета опште употребе („Службени лист СФРЈ”, бр. 55/78 и 58/85).

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

536.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О КОНТРОЛИ ПРЕДМЕТА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о контроли предмета од драгоцених метала, који је усвоји-

ла Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1390
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О КОНТРОЛИ ПРЕДМЕТА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

Члан 1.

У Закону о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СФРЈ”, бр. 59/81, 59/86, 20/89 и 9/90) у члану 6. ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Предмети од драгоцених метала морају имати следеће степене финоће:

- 1) предмети од злата:
I степен финоће 950 хиљадитих (950/1000);
II степен финоће 840 хиљадитих (840/1000);
III степен финоће 750 хиљадитих (750/1000);
IV степен финоће 585 хиљадитих (585/1000);
- 2) предмети од сребра:
I степен финоће 950 хиљадитих (950/1000);
II степен финоће 925 хиљадитих (925/1000);
III степен финоће 900 хиљадитих (900/1000);
IV степен финоће 800 хиљадитих (800/1000);
- 3) предмети од платине:

950 хиљадитих (950/1000).

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, предмети од злата израђени ковањем (златници, спомен-плакете и сл.) могу имати финоћу 900 хиљадитих (900/1000).”

Члан 2.

У члану 8. после става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„Функционер који руководи савезном организацијом надлежном за мере и драгоцене метале прописује техничке услове које произвођач предмета од драгоцених метала мора да испуни за добијање знака произвођача.”

Досадашњи ст. 3. и 4, који постају ст. 4. и 5, мењају се и гласе:

„Знак произвођача одређује се решењем о знаку произвођача које доноси савезна организација надлежна за мере и драгоцене метале и мора бити регистрован код те организације.

Произвођач не може на предмете од драгоцених метала стављати друге ознаке, осим једне ознаке финоће и једног знака произвођача, који му је решењем из става 4. овог члана одређен.”

Члан 3.

Члан 11. мења се и гласи:

„Предмети од драгоцених метала намењени извозу који имају састав, финоћу и ознаке прописане овим законом не подлежу обавезном испитивању и жигосању, осим ако страни увозник то захтева.”

Члан 4.

У члану 12. став 3. речи: „организације удруженог рада и друге самоуправне организације и заједнице и радне људе који самостално обављају делатност личним радом средствима рада у својини грађана које” замењују се речима: „предузећа и друга правна лица и радне људе који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана, који”.

Члан 5.

Члан 15. мења се и гласи:

„Испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала врши се, по правилу, у службеним просторијама контроле мера.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, прописом функционера који руководи савезном организацијом надлежном за мере и драгоцене метале може се одредити у којим се случајевима испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала може вршити изван службених просторија контроле мера.

Ако се испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала, у смислу става 2. овог члана, врши у пословним просторијама произвођача или увозника предмета од драгоцених метала, тај произвођач или увозник дужан је да обезбеди одговарајуће радне просторије и опрему за испитивање и жигосање и да о свом трошку стави на располагање контроли мера потребну радну снагу и материјал за испитивање и жигосање.

Функционер који руководи савезном организацијом надлежном за мере и драгоцене метале прописује техничке услове које морају испуњавати радне просторије и опрема за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала.

На захтев произвођача или увозника предмета од драгоцених метала, савезна организација надлежна за мере и драгоцене метале утврђује да ли су испуњени услови из става 4. овог члана.

Савезна организација надлежна за мере и драгоцене метале, ако утврди да су испуњени услови из става 4. овог члана, донеће решење да се испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала врши у пословним просторијама подносиоца захтева.

Савезна организација надлежна за мере и драгоцене метале донеће решење којим се укида решење издато на основу става 6. овог члана ако се накнадно утврди да радне просторије и опрема за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала не испуњавају услове из става 4. овог члана.

Против решења из ст. 6. и 7. овог члана може се изјавити жалба Савезном извршном већу.

Жалба не задржава извршење решења.”.

Члан 6.

Члан 25. мења се и гласи:

„Предузећа и друга правна лица која производе или стављају у промет предмете од драгоцених метала, као и радни људи који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана, а који се баве производњом, оправком или прерадом таквих предмета, дужни су да на видном месту држе слике жигова за означавање степена финоће предмета од драгоцених метала, као и лупе и друга средства за контролу помоћу којих се ознаке прописане овим законом могу јасно видети и разликовати.

Предузећа и друга правна лица која производе или стављају у промет предмете од драгоцених метала, као и радни људи из става 1. овог члана дужни су да ставе на располагање средства за контролу заинтересованим лицима приликом куповине, оправке или прераде предмета од драгоцених метала.

Произвођачи предмета од драгоцених метала дужни су да на видном месту држе решење о знаку произвођача издато на основу члана 8. став 4. овог закона.”.

Члан 7.

У члану 27. став 1. речи: „и наредити да се предмет поднесе на жигосање” замењују се речима: „до правоснажности одлуке надлежног суда, односно надлежног прекршајног органа”.

Члан 8.

Члан 28. мења се и гласи:

„Назор над исправношћу и жигосањем предмета од драгоцених метала у промету врши контрола мера.

Приликом вршења надзора из става 1. овог члана радници контроле мера имају право да улазе у просторије у којима се предмети од драгоцених метала производе,

стављају у промет или држе припремљени ради стављања у промет.

Предузећа и друга правна лица која производе или стављају у промет предмете од драгоцених метала, као и радни људи који самостално обављају делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана, у чијим се просторијама врши надзор из става 1. овог члана, дужни су да раднику контроле мера омогуће несметано вршење надзора, односно контролу жигова на предметима од драгоцених метала који су стављени у промет, или се држе припремљени ради стављања у промет, или су изложени као узорци, као и да на захтев радника контроле мера пруже све податке који су за то потребни.

Ако контрола мера приликом вршења надзора из става 1. овог члана утврди да предмет од драгоценог метала који је стављен у промет, или се држи припремљен ради стављања у промет, или је изложен као узорак није исправан, односно није жигосан, а по одредбама овог закона подлеже испитивању и жигосању, донеће решење о забрани продаје тог предмета до правоснажности одлуке надлежног суда, односно надлежног прекршајног органа.

Предмет од драгоценог метала за који је донесено решење из става 4. овог члана мора се одмах повући из промета. Контрола мера ће на прикладан начин обезбедити повлачење тог предмета из промета.

Против решења из става 4. овог члана може се изјавити жалба савезној организацији надлежној за мере и драгоцене метале.

Жалба не задржава извршење решења.”.

Члан 9.

После члана 28. додаје се нови члан 28а, који гласи:

„Члан 28а.

Ако радник контроле мера у вршењу надзора утврди да је предузеће, друго правно лице или појединац повредом одредаба овог закона или прописа донесених на основу овог закона учинио прекршај или привредни преступ, односно кривично дело, дужан је да сачини записник ради подношења судији за прекршаје захтева за покретање прекршајног поступка, односно јавном тужилаштву пријаве за привредни преступ, односно кривично дело.”.

Члан 10.

У члану 30. ст. 1. и 2. речи: „организација удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речју: „предузеће”, у одговарајућем падежу.

У ставу 1. тачка 1. речи: „члан 28. став 4” замењују се речима: „члан 28. став 5”.

Члан 11.

У члану 31. ст. 1. и 2. речи: „организација удруженог рада”, у различитим падежима, замењују се речју: „предузеће”, у одговарајућем падежу.

У ставу 1. тачка 2. мења се и гласи:

„2) ако не држи на видном месту слике жигова за означавање степена финоће предмета од драгоцених метала, односно решење о знаку произвођача или не стави на располагање средства за контролу жигова (члан 25);”.

У тачки 3. речи: „став 2” замењују се речима: „ст. 2. и 3”.

Члан 12.

У члану 32. став 1. речи: „радник човек који самостално обавља делатност личним радом средствима рада у својини грађана” замењују се речима: „радник човек који самостално обавља делатност личним радом, односно личним радом и средствима у својини грађана”.

Члан 13.

У члану 12. став 2, члану 14. ст. 1. и 2, члану 16, члану 17. ст. 1, 2. и 3. и члану 18. речи: „орган контроле”, у различитим падежима, замењују се речима: „контрола мера”, у одговарајућем падежу.

Члан 14.

Одредбе члана 1. тачка 2. алинеја 2. овог закона примењиваће се после оспособљавања савезне организације надлежне за мере и драгоцене метале за испитивање и жигосање предмета од сребра II степена финоће, а најкасније по истеку једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 15.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

537.

На основу члана 315. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АМНЕСТИЈИ

Проглашава се Закон о амнестији, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године.

П бр. 1398
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Председништва СФРЈ,
Стјепан Месић, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

ЗАКОН
О АМНЕСТИЈИ

Члан 1.

Ослобађају се од извршења 1/4 (једне четвртине) правноснажном пресудом изречене казне затвора (у даљем тексту: амнестија) лица која су до дана ступања на снагу овог закона осуђена за кривична дела прописана Кривичним законом Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, бр. 44/76, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90 и 38/90), осим лица која су осуђена за кривична дела из чл. 245. и 246. истог закона.

Члан 2.

Амнестија не утиче на права трећих лица која се зајнивају на осуди.

Члан 3.

Решење о амнестији доноси, по службеној дужности, у року од три дана од дана ступања на снагу овог закона суд који је судио у првом степену у већу састављеном од тројице судија. Суд ће решењем, полазећи од правноснажно изречене казне затвора, утврдити дужину дела казне од чијег извршења је осуђени ослобођен и одредити остатак казне који се има извршити. Ако је неиздржани део казне мањи или једнак делу казне од чијег извршења је осуђени ослобођен осуђени ће се одмах пустити на слободу.

Против решења из става 1. овог члана јавни тужилац, осуђени, бранилац осуђеног и лица из члана 360. став 2. Закона о кривичном поступку могу изјавити жалбу у року од три дана од дана достављања решења. Жалба не задржава извршење решења.

Члан 4.

Ако је кривично дело прописано Кривичним законом Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, осим

кривичних дела из чл. 245. и 246. тог закона, извршено у стицају са неким другим кривичним делима за која је изречена јединствена казна, нову казну суд ће изрећи пресудом на основу члана 401. став 4. Закона о кривичном поступку („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 14/85, 74/87, 57/89 и 3/90). Против те пресуде јавни тужилац и лица из члана 3. став 2. овог закона могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања пресуде.

Члан 5.

На достављање, рачунање рокова и поступак по жалби сходно се примењују одредбе Закона о кривичном поступку.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

538.

На основу члана 288. тачка 3. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, а у вези са чланом 18. ст. 1. и 2. Закона о Савезном јавном тужилаштву, Скупштина СФРЈ, на предлог Комисије за избор и именовања, на седници Већа република и покрајина од 19. јуна 1991. године и на седници Савезног већа од 20. јуна 1991. године, донела је

ОДЛУКУ

О РАЗРЕШЕЊУ ЗАМЕНИКА САВЕЗНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Разрешава се дужности заменика савезног јавног тужиоца Винко Кастелиц са 15. мајем 1991. године, ради одласка у пензију.

Скупштина СФРЈ

АС бр. 1382
20. јуна 1991. године
Београд

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић, с. р.

Председник
Већа република и покрајина,
др Миран Мејак, с. р.

Председник
Савезног већа,
Богдана Глумац-Леваков, с. р.

539.

На основу члана 118. Пословника Већа република и покрајина Скупштине СФРЈ, Скупштина СФРЈ на седници Већа република и покрајина од 19. јуна 1991. године, донела је

ЗАКЉУЧКЕ

1. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ конститује да је у Експозеу председника Савезног извршног већа и у материјалима Савезног извршног већа дат приказ проблема у остваривању економске реформе, посебно утицај уставно-правних и политичких односа у земљи на остваривање реформе, као и предлог мера за даље остваривање реформе. Међутим, Веће сматра да недостаје целиовита оцена ефеката, посебно негативних, до сада предузетих мера, мера које је требало предузети, као и очекиваних ефеката мера које се намеравају предузети.

2. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ конститује да се на почетку ове године појачава интензитет негативних трендова, да се инфлација убрзава и све теже контролише и да је нарушена унутрашња и спољна равнотежа агрегата економске политике што се изражава у ве-

ликој рецесији, посебно паду производње, знатно повећаном робном дефициту у размени са иностранством, паду инвестиција, животног стандарда и запослености, неликвидности и социјалном раслојавању. Веће оцењује да се нестварају постављени реформски циљеви и да долази до даљег заоштравања постојећих и настајања нових диспропорција у привредним кретањима. Током реализације Програма реформи испољиле су се и одређене неконзистентности краткорочних и дугорочних циљева. Југословенско тржиште робе и услуга се све више парцелише, тржиште капитала се веома споро развија, а тржиште радне снаге не постоји, што онемогућава постојање интегралног тржишта које је основни механизам реализације реформских циљева. Политика све више има доминацију над економском. Наше друштво се налази на граници широк социјалних немира и у критичној фази спровођења реформе.

Веће констатује да су дубина кризе и привредни и политички проблеми таквог карактера да траже што хитније решавање политичких проблема у циљу стварања потребних услова за предузимање економских мера ради превазилажења садашњег неодрживог стања у земљи као целини.

3. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ оцењује да су на негативна кретања утицали и спољни и унутрашњи фактори. Од спољних фактора најзначајнији су криза на Блиском Истоку, велике промене у источно-европским земљама и економска рецесија у појединим развијеним земљама. Најбитнији унутрашњи фактор се односи на непостојање консензуса у земљи у вези са спровођењем реформе, што онемогућава стварање адекватног политичког и привредног система земље. Негативним кретањима допринеле су и неблаговремене и неадекватне корекције макроекономске политике, посебно оне које су се односиле на вођење политике реалног курса динара, монетарну политику, аграрну политику и адекватну царинску и ванцаринску заштиту домаће производње у условима оријентације на либерализацију спољнотрговинских токова. Поред тога, каснило се са доношењем адекватних решења и благовременим и енергичним реаговањем у вези са непоштовањем регулативе у финансирању функција федерације. Изостала је дорада концепта приватизације и својинског реструктурирања привреде, адекватан фискални систем, финансијска консолидација банкарског система и одлучније предузимање мера да се реализује политика ограничавања јавне потрошње и личних доходака.

4. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ оцењује да је нужно интензивирати реформске процесе, с тим што Програм Савезног извршног већа и макроекономску политику треба прилагођавати новим околностима, имајући у виду привредну и политичку ситуацију у земљи, како би се зауставила негативна кретања, посебно на сектору производње. Макроекономска политика треба првенствено да обезбеди услове за стварање основе за почетак оживљавања укупне привредне активности и новог развојног циклуса, као и за брже отклањање дебаланса у спољнотрговинској размени повећањем извоза и прихода од услуга, посебно туризма.

Савезно извршно веће, у сарадњи са извршним већима република и покрајина, треба да интензивира активности на тражењу адекватних решења за излазак из кризе на основу којих се могу обезбедити јасно опредељена и консензусом утврђена решења за прелазни период. У том погледу изузетно је важно да и Скупштина СФРЈ заједно са скупштинама република и покрајина интензивира активност на тражењу решења за постизање консензуса.

5. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ оцењује да треба убрзати стварање услова правног и економског карактера како би се процес својинске трансформације брже одвијао. У том циљу треба преиспитати досадашња решења својинске трансформације. Променама својинске структуре треба прићи са аспекта економске целисходности, посебно потребе обезбеђења квалитетних средстава за развој, имајући у виду у потребној мери и социјалну димензију трансформације друштвеног власништва.

6. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да треба утврдити целивиту и комплексну заштитну политику са свим конкретним инструментима заштите

уобичајеним у развијеним земљама тржишног начина привређивања која ће обезбедити економски рационалну заштиту домаће производње не доводећи у питање општи курс либерализације спољнотрговинског пословања. Савезно извршно веће у припреми и доношењу заштитне политике треба да оствари неопходну сарадњу са Привредном комором Југославије.

7. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да до доношења јединственог целивитог новог програма аграрне политике, треба доследно спроводити усвојени Програм економске политике у аграру и сагледати и ускладити билансе основних пољопривредно-прехрамбених производа у функцији успостављања адекватнијег тржишта за аграрне производе. Економски инструментариј регулисања увоза треба прилагодити потребама заштите домаће производње, посебно од високо субвенционираних производа. Исто тако, треба утврдити адекватна решења за финансирање производње, залиха и резерви.

8. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да монетарно-кредитна политика треба да буде стабилна и конзистентна и да заједно са финансијском дисциплином, одговарајућом фискалном политиком и политиком доходака обезбеди стабилан курс динара и омогући привреди да, у складу са потребама тржишта, развија производњу. Савезно извршно веће и Народна банка Југославије треба да налазе решења у оквиру монетарне политике која ће одржавати одређени баланс између потребе стабилизације цена и оживљавања производње. Треба што пре приступити појединачној санацији банака. Треба омогућити функционисање платног промета, посебно у домену фискалне, девизне, кредитно-монетарне и регионалне политике.

9. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ истиче да је мерама економске политике на подручју економских односа са иностранством неопходно обезбедити кроз политику реалног курса динара стабилност девизних резерви којима се обезбеђује спољна ликвидност земље и конвертибилност динара, успостављање нормалног рада девизног тржишта и одржање спољне ликвидности земље, предузимање мера у циљу стимулисања девизне штедне и доношење других мера којима ће се обезбедити остваривање свих сегмената платног биланса земље.

10. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ истиче да је ради побољшања унутрашње економске ситуације и разрешења постојећих производних и развојних проблема неопходно да Савезно извршно веће интензивира рад на обезбеђењу иностраног капитала, посебно са међународним финансијским институцијама, као и да ради на стварању услова да се више повезује производња са иностраним партнерима. Савезно извршно веће, као и други савезни органи и одговарајући републички органи треба да стварају све неопходне услове да се инострана финансијска подршка добије благовремено, а посебно да се отклоне садашње препреке које предузимају поједине земље према Југославији.

Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да је неопходно што пре створити услове у земљи за коришћење финансијске подршке из иностранства закључивањем аранжмана са Међународним монетарним фондом, што је услов за реализацију аранжмана са другим међународним финансијским и економским институцијама.

11. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да је неопходно да републике и покрајине редовно извршавају обавезе према Фонду федерације за кредитирање бржег развоја привредно недовољно развијених република и аутономних покрајина, како би се створили услови за даље несметано остваривање политике бржег развоја привредно недовољно развијених република и САП Косово и превазилажење садашњег тешког стања на овим подручјима.

Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да је неопходно да Савезно извршно веће што пре достави Скупштини СФРЈ припремљену платформу за утврђивање политике подстицања развоја привредно недовољно развијених република и покрајина у периоду од 1991. до 1995. године, која треба да послужи као основа за разматрање концепта финансирања ових потреба у складу са новим економским системом, односно тржишним принципи-

ма привређивања. Једино на тај начин је могуће превазићи садашње тешко стање на том подручју.

12. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ сматра да треба предузети мере и утврдити механизме који би обезбедили овладавање јавном и личном потрошњом. У том циљу, Веће истиче да је неопходан потпуни консензус република и покрајина, као и синдиката, како би се савезни прописи примењивали у потпуности. Јавна потрошња треба да буде крајње рационализована и у оквирима који су у складу са могућностима привреде и потребе њеног реструктурирања и у том циљу треба преиспитати права корисника, као и мрежу институција. Веће указује да је неопходно благовремено извршавати обавезе према савезном буџету, с обзиром да он има значајну функцију у вођењу макроекономске политике земље.

13. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ истиче да финансијска подршка социјалним програмима треба да буде примерена размерама и тежини социјалних проблема у земљи. Социјални програми треба да буду у функцији реструктурирања производње и запошљавања.

14. Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ захтева Савезно извршно веће да, на основу ових закључака, имајући у виду изнете предлоге, мишљења и сугестије у расправи поводом Експозеа председника Савезног извршног већа и материјала Савезног извршног већа, на седници Већа од 16. и 28. маја и 19. јуна 1991. године, достави Већу, што пре, а најкасније до краја јула 1991. године, додатна и нова неопходна решења за излазак из кризе и наставак реформи.

15. Ови закључци објавиће се у „Службеном листу СФРЈ”.

Скупштина СФРЈ

Бр. 06.3-60/91-045
19. јуна 1991. године
Београд

Председник
Скупштине СФРЈ,
др Слободан Глигоријевић,

Председник
Већа република и покрајина,
др Миран Мејак, с. р.

540.

На основу члана 76. ст. 4. и 5. Закона о спољнотрговинском пословању („Службени лист СФРЈ”, бр. 63/89 и 11/91), Савезно извршно веће доноси

ОДЛУКУ

О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ПОВРАЋАЈУ ЦАРИНСКИХ, ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ДАЖБИНА И О ДРУГИМ МЕРАМА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ИЗВОЗА

1. У Одлуци о повраћају царинских, пореских и других дажбина и о другим мерама за подстицање извоза („Службени лист СФРЈ”, бр. 74/89, 88/89, 3/90, 17/90, 28/90, 41/90, 63/90 и 15/91) у тачки 13. став 4. број: „100.000” замењује се бројем: „120.000”.

2. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Савезно извршно веће

Е.п. бр. 212
11. јула 1991. године
Београд

Председник,
Анте Марковић, с. р.

541.

На основу члана 59. став 1. тач. 2. и 6. Закона о заштити биља од болести и штеточина које угрожавају целу земљу („Службени лист СФРЈ”, бр. 74/89), савезни секретар за пољопривреду доноси

НАРЕДБУ

О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ НАРЕДБЕ О ЗАБРАНИ И ОГРАНИЧЕЊУ УВОЗА И ПРОВОЗА ПОЈЕДИНИХ ВРСТА БИЉА РАДИ СПРЕЧАВАЊА УНОШЕЊА БАКТЕРИЈСКЕ ПЛАМЕЊАЧЕ ЈАБУКЕ И КРУШКЕ – ERWINIA AMYLOVORA (BURILL) WINSLOW ET AL

1. У Наредби о забрани и ограничењу увоза и провоза појединих врста биља ради спречавања уношења бактеријске племењаче јабуке и крушке – *Erwinia amylovora* (Burill) Winslow et al. („Службени лист СФРЈ”, бр. 40/91) у тачки 3. после речи: „незаражених” додаје се реч: „подручја”.

2. У тачки 8. речи: „у складу са републичким прописом” замењују се речима: „и држаоца биља”.

3. Ова наредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 6/0-04-191/002
24. јуна 1991. године
Београд

Заменик савезног секретара
за пољопривреду,
Антун Шеда, с. р.

УСТАВНИ СУД ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОДЛУКА

О ОЦЕЊИВАЊУ УСТАВНОСТИ ОДРЕДАБА ЧЛ. 31, 32. И 34. ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ И СУПРОТНОСТИ ТИХ ОДРЕДАБА СА ЗАКОНОМ О ОСНОВНИМ ПРАВИМА ИЗ РАДНОГ ОДНОСА

1. Уставни суд Југославије, решењем I-У-број 32/1-90 од 5. децембра 1990. године, покренуо је поступак за оцењивање уставности одредаба чл. 31, 32. и 34. Закона о запошљавању („Службени гласник СР Србије”, бр. 26/85, 52/85, 46/86, 16/88, 37/88, 6/89, 11/89 и 59/89) и супротности тих одредаба са Законом о основним правима из радног односа („Службени лист СФРЈ”, бр. 60/89 и 42/90).

2. Оспореним одредбама Закона о запошљавању прописано је: да је организација дужна да утврди ранг-листу пријављених кандидата за запошљавање на основу критеријума из тог закона и мерила из самоуправног општег акта (члан 31); да су критеријуми на основу којих се утврђује ранг-листа: успех у школи, време чекања на запослење у степену стручне спреме предвиђене конкурсом, социјално-економски положај лица које тражи запослење, утврђен на основу укупних материјалних услова његове породице, рад на територији САН Косова више од пет година, рад на привредно неразвијеном подручју вуше од пет година и рад на одређено време (члан 32); да надлежни орган организације врши избор између кандидата према редоследу на ранг-листи и да је дужан да у одлуци о избору наведе разлоге ако не изабере кандидата који у оквиру истог степена стручне спреме има највећи или већи број бодова (члан 34).

3. Одредбом тачке 2. Амандмана X на Устав СФРЈ утврђено је да се свако укључује у рад друштвеним средствима слободно и под једнаким условима, зависно од знања и способности да заједно са другим радницима та средства стално обнавља, увећава и унапређује.

Одредбама члана 10. Закона о основним правима из радног односа прописано је да избор између кандидата врши пословодни, односно други надлежни орган, по поступку утврђеном општим актом, односно послодавац и да избор кандидата за радно место са посебним овлашћењима и одговорностима врши пословодни орган, односно послодавац.

По схватању Уставног суда Југославије, смисао одредбе тачке 2. Амандмана X на Устав СФРЈ, је да укључивање у рад друштвеним средствима буде условљено само знањем и способностима онога ко жели да се укључи у рад друштвеним средствима и да организације удруженог рада, зависно од способности и знања, слободно одлучују о заснивању радног односа с новим радницима. Тај смисао наведене одредбе Устава СФРЈ изражавају и одредбе члана 10. Закона о основним правима из радног односа о из

бору кандидата за заснивање радног односа, по поступку утврђеном општим актом организације удруженог рада. Такође, према схватању Уставног суда Југославије, слобода организације удруженог рада да одлучује о заснивању радног односа са кандидатом за укључивање у рад друштвеним средствима и да избор кандидата за заснивање радног односа врши слободно по својој оцени не може бити ограничена критеријумима који ће бити прописани законом о запошљавању. Те критеријуме, сагласно Уставу и наведеној одредби Закона о основним правима из радног односа, утврђује сама организација која послује средствима у друштвеној својини.

Оспореним одредбама Закона о запошљавању прописани су критеријуми за утврђивање реда првенства за запошљавање тако да организацији удруженог рада не остављају могућности да она, сагласно својим правима, утврђеним Уставом СФРЈ и Законом о основним правима из радног односа, врши избор кандидата за заснивање радног односа. Таквим критеријумима, прописаним законом, организација удруженог рада стављена је у положај да је непосредно применом оспорених одредби Закона о запошљавању лишена једног од права које има по Уставу СФРЈ и савезном закону. Зато, по оцени Уставног суда Југославије, оспорене одредбе Закона о запошљавању нису у складу с Уставом СФРЈ и у супротности су са Законом о основним правима из радног односа.

4. Уставни суд Југославије, на основу члана 375. Устава СФРЈ, на седници одржаној 29. маја 1991. године, донео је

Одлуку

Утврђује се да одредбе чл. 31, 32. и 34. Закона о запошљавању („Службени гласник СР Србије”, бр. 26/85, 52/85, 46/86, 46/87, 16/88, 37/88, 6/89, 12/89 и 59/89) нису сагласне са Уставом СФРЈ и да су супротне Закону о основним правима из радног односа.

Ова одлука објавиће се у „Службеном листу СФРЈ” и у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Ову одлуку донео је Уставни суд Југославије у саставу: председник Уставног суда Југославије Милован Бузацић, и судије – Хрвоје Бачић, др Слободан Благојевић, др Крсте Чаловски, др Омер Ибрахимагић, др Бранислав Ивановић, Пјетер Коља, Димче Козаров, др Иван Кристан, др Ратко Марковић, Вељко Марковић, Радко Мочивник и Душан Ружић.

IY-број 32/1-90
29. маја 1991. године
Београд

Председник
Уставног суда Југославије,
Милован Бузацић, с. р.

САДРЖАЈ:

	Страна
528. Закон о изменама и допунама Закона о мерним јединицама и мерилима — — — — —	793
529. Закон о изменама Закона о кретању и боравку странаца — — — — —	794
530. Закон о обезбеђивању средстава федерације за учешће Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у оснивачком капиталу Мултилатералне агенције за гарантовање инвестиција – МИГА — — — — —	795
531. Закон о изменама Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу — — — — —	796
532. Закон о начину обезбеђивања средстава за учешће Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у Деветој попуни средстава Међународног удружења за развој (IDA) — — — — —	798
533. Закон о изменама Закона о промету експлозивних материја — — — — —	798
534. Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности — — — — —	799
535. Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе — — — — —	809
536. Закон о изменама и допунама Закона о контроли предмета од драгоцених метала — — — — —	814
537. Закон о амнестији — — — — —	816
538. Одлука о разрешењу заменика савезног јавног тужиоца — — — — —	816
539. Закључци Савезног већа Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије о Експозеу Председника Савезног извршног већа — — — — —	816
540. Одлука о измени Одлуке о повраћају царинских, пореских и других дажбина и о другим мерама за подстицање извоза — — — — —	818
541. Наредба о измени и допуни Наредбе о забрани и ограничењу увоза и провоза појединих врста биља ради спречавања уношења бактеријске пламењаче јабуке и крушке – <i>Erwinia amylovora</i> (Burill) Winslow et al — — — — —	818
Одлука о оцењивању уставности одредаба чл. 31, 32. и 34. Закона о запошљавању и супротности тих одредаба са Законом о основним правима из радног односа — — — — —	818

НОВО!

НОВО!

НОВО!

САМ СВОЈ АДВОКАТ

АУТОРИ: Звонимир БАНДИЋ, Мирослав ТОДОРОВИЋ и Милутин ЂУРИЧИЋ
РЕЦЕНЗЕНТ: Душан Б. СТАМЕНКОВИЋ

Са хиљадама закона и подзаконских аката наш правни систем спада, несумњиво, у најкомпликованије на свету. Сувишно је наглашавати колико је и квалификованом лицу отежано сналажење у једном таквом систему.

Овај приручник је припремљен с циљем да својим корисницима омогући да саставом одговарајућих поднесака сами покрену поступак, одговоре на захтеве органа или противне стране и, користећи своја основна права у поступку, учествују у њему.

Без претензија да буде потпуни и универзални приручник за све врсте судских и других поступака, приручник има намену да буде „прва помоћ“ за сналажење у поступцима.

У приручнику су обрађени: кривични, парнични, извршни, ванпарнични, општи управни, управно-судски, прекршајни, привредно-преступни и поступак пред судовима удруженог рада и друштвени правобранилац самоуправљања.

Кроз важније, и у пракси најчешће коришћене процесне институте, у приручнику су обрађене све фазе ових поступака и све значајније радње органа и странака у поступку. Сваки поступак је праћен већим бројем образаца и примера за практичну примену у свим фазама поступка и за све значајније радње учесника у поступку.

Овај, у најширем смислу речи, приручник намењен је широком кругу корисника, у првом реду грађанину и радном човеку, са циљем да самостално у практичном поступању, успешно решавају сва процесна питања у поступку.

Цена 1.050,00

Поруџбине слати на адресу: НИУ СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СФРЈ, Београд, Јована Ристића 1, поштански
 фах 226, телефон 651-840, телекс 11756, телефакс 651-482.

НИУ СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СФРЈ
 11000 Београд, Ј. Ристића 1

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујемо:

620260 САМ СВОЈ АДВОКАТ ..... КОМ.

Плаћање рачуна у законском року. Физичка лица поужећем.

У случају спора надлежан је одговарајући суд у Београду.

Адреса поруџиоца: _____

_____
 /број жиро-рачуна/

У _____, _____ 1991.

/М.П./

Потпис поруџиоца,
 _____